The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago. Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexico $2.00 per year.
Subscription to Foreign countries..... $3.00 per year.
Advertising rates on application.
We execute all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Adress all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikrasztis
'LIETUVA'
Išeina kas Pětnyčią, Chicago, Ill.
Prenumerata Suvien. Valstijose, Kanadoje ir Mexike ant metų $2.00.
Kitose Viešpatystėse „ „ $3.00.
Prenumerata turi buti iš virkaus apmokama.
Apgarsinimų prekės gaunamos per laišką.
"Lietuva" spaudina visokias Knygas, Konstitucijas ir visokius kitus drukus. Vertimus iš kitų kalbų atlieka kuogeriausiai.
Visuose reikaluose adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 37 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 9 d. Rugsėjo (Sep.) 1904 m. Metas XII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Karė Maskolijos su Japonija.

Nuo dviejų beveik sanvaičių centru kovos japoniškų kariaunų su maskoliškomsioms buvo Liaojango apielinkės. Šita kova, rokuojant pagal skaičių dalyvavusių joje spėkų ir pagal skaičių žuvusių iš abiejų pusių žmonių, priskaitoma prie vienos iš didžiausių, istorijoje žinomų, kovų, kada nors įvykusių tarp godžių garbės ir plėšimų viešpatysčių. Per paskutines dvi sanvaiti mušiuose ties Liaojangu žuvo iš abiejų pusių apie 55 tukstančius žmonių, tarp kurių iš japoniečių pusės rokuojama apie 25 tukstančius, iš rusiškos gi pusės žuvusių rokuoja į 30 tukstančių. Abi pusi mušėsi su neapsakomu įnirtimu, užpulti maskoliai gynėsi su atkaklumu, bet japoniečiai, iki šiol visur beveik sumušę maskoliškas kariaunas, sumušė jas ir čionai. Iki šiol vienog nėra da tikrų žinių apie pasekmes tolesnės kovos tarp besitraukiančių iš Liaojango maskoliškų kariaunų ir suvienytų maršalo Oyamos japoniškų kariaunų, besistengiančių apstoti iš visų pusių Kuropatkiną.

Liaojangą užėmė japoniečiai. Maršalas Oyama, garsus japonų vadas da iš laiko Japonijos su Chinais karės, kurioje jis vedė savo armiją į Port Arthurą ir tame žygyje užėmęs buvo teipgi Weihai-wei ir Talienwan, dabar užėmė Liaojangą. Generolas Kuropatkin, ant kurio maskoliai teip pasitikėjo, kad jis, po visų savo iki šiol drąsių bėgimų nuo japoniečių, turėsęs ant galo čia sumušti savo priešius į dujas, dabar vėl bėga į šiaurę Mukdeno linkui, kuomet jo pirmutinis pagelbininkas, generolas Stachelberg, su savo iš 25 tukstančių susidedančia armija yra atskirtas į vakarus nuo Liaojango ir iš visų pusių japoniečių apstotas. Maskoliai savo pajiegas koncentruoja dabar apie Yentai, nežinia, gal čia manoma vėl susiremti su priešium. Nežinia teipgi, ar japoniečiai pasiliks Liaojange ir stengsis jį sudrutinti apsigynimui nuo maskolių, jeigu tie kada vėl manytų ant jų užpulti, ar tuo tarpu da paliks jį nejudintą. Apleisdami Liaojangą, maskoliai išlėkdino į orą visus kariškus magazinus ir padegė visą miestą su mieriu, idant nieko nepalikti, kuomi japoniečiai galėtų pasinaudoti. Rusiški valdžios laikraščiai garsina, kad Kuropatkin pasitraukęs iš Liaojango ne dėl to, kad tą padaryti butų buvęs priverstas iš šalies japoniečių, bet dėlei savo aprokuotų strategijos tikslų. Kadangi vienok rusiška valdžia kiekvieną savo nelaimę toje karėje garsina atbulai ir kiekvieną rusiškų kariaunų bėgimą nuo karės lauko skelbia, buk tai daroma vien dėlei aprokuotų Kuropatkino stratėgiškų plianų, tai ir šis jos paskutinis garsinamas stratėgiškų Kuropatkino plianų priimamas Maskolijoj nekitaip, kaip aiškiu muilinimu savo valdinių akių. Apie pabėgimą maskolių iš Liaojango žinios iš Tokyo garsina: dešinysis rusiškos kariaunos sparnas užpultas japoniško generolo Oku korpuso, nors gynėsi smarkiai, negalėjo išlaikyti; tarp rusiškų kareivių užgimė panika ir jie sumišime pradėjo bėgti upės Taitze linkui; besistengiant persigauti per upę, kuri buvo gerokai patvinus, sumišime apie tukstantis rusiškų kareivių prigėrė.

Maskolijos valdžia jokių svarbesnių ir sau nemalonių žinių iš karės lauko negarsina, viską, kas jos galybę kompromituoja akyse savo valdinių, visomis spėkomis stengiasi paslėpti nuo plačiosios visuomenės. Bet veltui: jeigu valdžia ir negarsina visų savo nelaimių, tai žinios apie tai visgi josios valdinius pasiekia kitokiais keliais ir nors kurčias da ir tylus, bet rustus žmonių murmėjimas priešai valdžią, bereikalo įklampinusią viešpatystę į tą pragaištingą karę, duodasi vis platesniuose rubežiuose girdėti.

Pereitos seredos naktį generolas Kuroki su savo kariauna persikėle per upę Taitze ir užėmė apielinkes Jingtai, besistengdamas užkirsti kelią traukiančiam Mukdeno linkui Kuropatkinui. Armija maršalo Oyama teipjau perėjo kiton pusėn upės Taitze ir stengiasi užpulti maskolius iš užpakalio, taigi japoniečių plianas yra — apstoti Kuropatkiną pirmiau, negu jam pasisekti gali pasiekt Mukdeną.

Prancuziški laikraščiai praneša, kad prieš kovą ties Liaojangu Kuropatkin išsiuntęs į Petropilį telegramą reikalaudamas, idant juo greičiausiai jam butų prisiųsta daugiau generolų ir šeip aug štesnių oficierų, kurie užvaduotų kovoje žuvusius, sužeistus ir sergančius. Dėl tos priežasties duotas tapo įsakymas generolui Meyendorfui su likusiąja dalim I-mojo korpuso keliauti į Mandžuriją. Iškeliavo į Mandžuriją teipgi generolas Sobolev, viršininkas šeštojo siberiškos armijos korpuso. Neužilgio trauks į karę generolas Malama, viršininkas kubaniškų kazokų. Skelbiama teipgi, buk caras užpykęs ant generolo Stachelbergo užtai, kad tas, nuolatai, ir ypač svarbesniuose reikaluose, susergąs pilvu ir priegtam reikalaująs visada speciališko trukio savo pačiai ir jos skaitlingiems tarnams, atšaukiąs jį nuo karės lauko. Stachelbergo vietininką turėsęs paskirti patsai Kuropatkin.

Angliški laikraščiai praneša, buk Harbine pradėta daryti didelius prirengimus besiartinančiai žieminei kampanijai. Statoma ten 60 milžiniškų murinių triobų kazarmėms, kurių kiekvienoj galės tilpti vienas kariaunos pulkas. Beto, statomos didelės medinės špitolės sužeistiems ir sergantiems kareiviams. Kariškos ministerijos departamentas aprupinimui kareivių drabužiais supirkęs mieste Nižni Novgorod visus avių kailius, kokie tik buvę ant jomarko atgabenti, ir užsakęs padirbdinti daugybę skrandų kareiviams; skrandos turi but prirengtos iki pirmai spalių mėnesio dienai.

Kuropatkin praneša į Petrapilį, kad generolui Stachelbergui, kurs buvo atskirtas nuo Liaojango ir japoniečių apstotas, pasisekę pabėgti ir jis jau susivienijęs prie svarbiausiųjų Kuropatkino pajiegų. Pranešdamas tai, Kuropatkin teipjau reikalauja, idant jam juoveikiausiai butų prisiųsta pagelba. Reikalauja jis apie 150 tukstančių naujų kareivių.

Dėlei patikusios maskolius nelaimės ant karės lauko, kaipo pasekmė to, rusiškos keturprocentinės viešpatystės popieros nupuolė ant vieno ketvirtdalio procento.

Pasklido vėl gandas, buk į karės lauką caras dabar jau ištikro esąs pasirengęs keliauti. Tam tikslui esąs jau prirengtas ilgai kelionei ciecoriškas trukis.

Paskutinės žinios nuo karės lauko dalykų stovį perstato šiteip: sumušta Kuropatkino armija suskubintu žingsniu traukia į Mukdeną, paralėliškai gi su juo, kitu keliu, traukia ton pačion linkmėn japoniškoji kariauna po vada generolo Kuroki. Rusiškos armijos užpakaliu geuasi maršalas Oyama. Taigi Kuroki stengsis užeiti Kuropatkinui už akių, nepasiekus jam da Mukdeno, ir sulaikyti jo bėgimą teip ilgai, pakolaik iš užpakalio nepasivys maskolių Oyama. Tokiu budu čia įvyktų kova, kuri galėtų pasibaigti visišku sumušimu Kuropatkino. Klausimas tik, ar generolui Kuroki pasiseks užbegti maskoliams už akių. Rusiškos kariaunos traukia maždaug geresniu ir todėl lengvesniu keliu, išilgai vedančios į Mukdeną geležinkelio linijos, kuomet japoniečių kariaunos kelias daug sunkesnis, didesnes kliutis stato jiems kalnai ir užtvinusios nuo paskutinių lytų tarpkalnės. Kareiviai lygiai bėgančių maskolių, kaip ir besigenančių japoniečių, labai pavargę, nuo nuovargio daugybė krenta ant kelio ir čia numiršta. Žinių pranešėjai pasakoja, kad rusiškiems kareiviams ypatingai stoka apsiautuvo, daugybė jų eina arba visiškai basi, arba velka ant kojų visai be padų cebatus.

Maskolija.

Maskolijos caras pagarsino naują „ukazą", kuriuo permaino kaikuriuos paragrafus įstatymų apie žydus. Pagal tą ukazą, ant toliaus visiems apšviestiems, augštesnės luomos, teipgi tarnavusiems kariaunoje žydams bus leista apsigyventi visose viešpatystės dalyse ir miestuose, išskiriant nekurias tik vietas, kur dėlei ypatingų sanlygų jiems apsigyvenimas bus uždraustas. Kokios tokios tos ypatingos sanlygos ir ką po jomis suprantama, negalima da žinoti, bet pagal tą kliauzulą valdžia galės tokias uždraustas vietas apsigyvenimui surasti visur, kur tik ji panorės.

Korėja.

Japonijos valdžia pagarsino padarytas savo tarybas su Korėja, atsilikusias 22 dieną rugpiučio tarp Japonijos ir Korejos reprezentantų Seule. Pagal tas tarybas, Korėja tampa, teip sakant, pavaldine šalim Japonijos. Tarybų turinys šitoks: 1) Korėjos valdžia sutinka priimti rodininku savo finansiškuose dalykuose Japonijos valdinį, kurį jai pati Japonijos valdžia paskirs. Visi Korėjos finansiški reikalai turi buti aprupinti tik su žinia ir pritarimu to rodininko. 2) Korėjos valdžia sutinka priimti sau kaipo dipliomatišką rodininką užrubežinių dalykų departamente vieną iš Japonijos valdžios prirodytą svetimžemietį, ir visi svarbesniejie dalykai susižinojimuose su kitomis viešpatystėmis turi but atliekami tik pagal rodą minėto rodininko. 3) Korėjos valdžia savo yvairiuose sutarimuose, tarybose ir konvencijose su svetimoms viešpatystėmis, teipgi pirm suteikimo kokių nors koncensijų, padarymo kontraktų ir tt. su svetimžemiečiais, turi klaustis Japonijos valdžios rodos. — Tuo tarpu tokiu dipliomatišku Korėjos rodininku paskirtas tapo amerikietis Durham White Stevens, juristiškas rodininkas japoniškos pasiuntinystės Washingtone, ir finansišku rodininku — japonietis Megata, direktorius muitinyčios mieste Tokyo.

Isz Lietuvos.

—o—

Iš Vilniaus.

Savininkas turkiškos duonkepės Vilniuje, turkiškas ukėsas Ibrahim Bazali, paaukavo 500 kepalų duonos Vilniaus vaikų prieglaudos namams ir tai todėl, kad carienė pagimdė sunų. Nereikia užmiršti, kad nieks tiek blogo nepadarė Ibrahimo tėvynei, ką maskoliški carai. Ir jis mat, teip kaip tuli menkapročiai lietuviai geidžia labo savo tėvynės skriaudėjui.

Vilniaus moterų komitetas mieste iki šiol carui ant karės nuo žmonių išlupo 35023 rubl., neskaitant visokių daiktų.

Iš džiaugsmo, kad carui užgimė sunus, ir Vilniaus jenerai-gubernatorius užsimanė, megždžiodams carą, parodyt malonę jo paties be pamato nuskriaustiems žmonėms: jis paliuosavo iš arešto jo paties, be sudo ten susodytus, žmonis.

Vilniuje yra rando užlaikoma telegrafinė mokykla. Pereituose metuose mokyklą lankė: 68 stačiatikiai, 3 liuteronai ir 5 katalikai. Katalikų per tai teip mažai eina į tą mokyklą, kad ją baigę tėvynėj negali gaut vietos, kadangi mat per kvailumą Maskolijos caro, jie Lietuvoj negali gauti vietų; katalikai telegrafistai gali but tik Suvalkų gubernijoj, kitur jie urėdninkais negali but teip, kaip ir žydai; Suvalkų gubernijoj vienog vietų katalikams lietuviams teiposgi yra nedaug.

Viršininkas Vilniaus kareiviško apskričio, savo cirkuliaru oficierus persergsti prieš revoliucijonierišką propagandą terp kareivių, liepia peržiurinėti kareivių daigtus, ypač knygas; labiausiai daboti žydus, latvius ir lietuvius.

Vidaus ministerija užtvirtino įstatus Vilniaus miesto kreditinės draugystės, kokios iki šiol mieste nebuvo.

Examinai norinčių pastoti į Vilniaus reališka mokyklą atsibuvo 3 rugsėjo, į krikščioniška mokintojų institutą 22 rugpjučio, į II vyrišką gimnaziją 22 d. rugpjučio, į žydiškų mokintojų institutą 20 d. rugpjučio.

Mėsos prekės Vilniuje, pagal užtvirtintą miesto rodos taksą, yra dabar sekančios: svaras geriausios mėsos penėtų jaučių 32 kap., I sorto 13½ kap., 2 sorto — 11 kap., 3 sorto — 9½ kap.; svaras geriausios mėsos vietinių galvijų 17 kap., I sorto — 11½ kap., 2 sorto — 10 kap., 3 sorto — 7½ kap.; svaras nerukytų lašinių 12 kap.

16 d. rugpjučio Vilniuje siautė vėtra, kuri išlaužė daug medžių soduose; miesto aplinkinėse nuplėšė stogus nuo triobų.

Pastatyti ant priemiesčio Žvėrinčiaus triobą vaikų ligonbučiui apsiėmė kontraktorius Kamenecki už 395000 rubl.

Ant karės lauko kelių ministerija siunčia 182 geležinkelio stacijų užveizėtojų ir jų vietininkų ir 740 konduktorių. Paims juos nuo visokių geležinkėlių, teiposgi ir nuo Lietuvos geležinkelių.

Vilniaus žemdirbių draugystė rengia netoli miesto žemesnę žemdirbystės mokyklą, prisidėti su pinigais prie to prašo ir randą, bet nežinia, ar randas ant to duos kiek.

Pereituose metuose Vilniuje ir jo aplinkinėse buvo 32 dirbtuvi, kuriose dirbo 1872 darbininkai, 63 pramoninkų įtaisų, kuriose dirbo 2216 darbininkų, 26 spaustuvės su 526 darbininkais; taigi išviso 121 pramoniška įtaisa, kuriose dirbo 4614 darbininkų. Iki 23 d. liepos šių metų iš tų dirbtuvių prašalino nuo darbo 586 darbininkus, taigi gana daug ant teip mažo fabrikų darbininkų skaitliaus.

Vilniaus žemiškas bankas už skolas, per akcijoną pardavinėjo 10 d. rugpiučio namus Vilniuje.

Iš Vilniaus gubernijos.

30 d. Liepos vagiliai naktyj bandė užpulti ant namų savininko Rešanų valsčiaus, Vilniaus pav., Pankovskio. Jie paleido į duris ir langus kelis šuvius. Pankovskio gi sunus atsiliepė iš karabino ir pašovė vieną iš užpuolikų, B. Jakubonį. Tas paskui likosi suimtas ir patalpintas ant išgydymo Vilniaus ligonbutyj; kitų užpuolikų dar nesuėmė.

Iš Vilniaus vyskupystės, ant aprupinimo katalikų kareivių, Vilniaus vyskupas Roop išsiuntė ant karės lauko kunigą Opalskį ir Janušaitį, lietuvius abudu.

4 d. rugpiučio, dvare Panaruose, netoli Vilniaus, vagiliai pašlavė dvi karvi. Rado jas paskui kaime Novoselkuose pas ukininką Dargevičių.

Dvare Okmeniškiuose, Vilniaus pav., nuo ganyklos vagiliai pašlavė tris arklius.

Vilniaus pav., kaime Pašilaičiuose, Riešanų valsčiuj, sudegė namai ir kitos triobos ukininko Sničkos ir kluonai jo brolio ir namai ir negyvenamos triobos ukininko Maguno.

13 d. rugpiučio, kaime Nowoselkuose sudegė namai ir visos negyvenamos triobos Tomaševičiaus. Namuose sudegė krutanti turtai, o tvartuose: 3 karvės, 6 avys ir kuilys.

Antroje pusėj liepos mėnesio Vilniaus gubernijoj buvo 51 gaisrai; gaisrai tie užgimė: nuo neatsargumo 9, nuo nevalytų ir negerai įtaisytų kaminų 5, nuo padegimo 5, nuo perkuno 3 ir nuo nežinomų priežasčių 29. Visuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 120129 rubl.

Netikėtų mirčių buvo 12, žmogžudystė viena, vaikžudystės 2, staigų mirčių 1, patžudystės 4; prigėrė 10 žmonių.

Vagystų papildyta 6. Pavogė daigtų už 50 rubl., gatavų pinigų 596 rubl. Arklių pavogė: Vilniaus pav. 1, Trakų 3, Lydos 3, Ašmėnų 7, Disnos 2, išviso 20 arklių.

Iš Vološino, Vilniaus gub.

17 d. rugpjučio siautė čia baisus gaisras, kuris išnaikino beveik visą miestelį. Sudegė keli šimtai namų su visais gyventojų krutančiais turtais. Net suviršum tukstantis žmonių neteko turtų, nė pastogės. Susitvėrė jau komitetas šelpimo padegėlių. Juos šelpti tai pareiga Lietuvos žmonių; apie pinigus ant karės tegul sau caras su savo tarnais rupinasi, kadangi jų užsispyrimai karę pagimdė. Mums turi but artymiausi vargai Lietuvos žmonių negu reikalai caro, kuris Lietuvai nieko gero nepadarė.

Iš Baltstogės, Garteno gubernijoj.

12 d. rugpiučio užbaigė čia savo darbą rando išsiųsta akių daktarų komisija. Baltstogėj buvo docentas Peterburgo universiteto Zelenkowskij. Jis per visą laiką apapžiurėjo 4713 akims sergančių ligonių, padarė 716 operacijų, 200 žmonių išgelbėjo nuo apjakimo.

Geologiški tirinėjimai.

Kelių ministerija atsiuntė iš Peterburgo inžinierių Karilovičą ant geologiškų tirinėjimų į Lietuvą. Tirinėjimus Karilovič atliks šįmet išilgai dirbdinamo dabar geležinkelio nuo Bologoje į Sedlecus, kurio dalis bėgs per Lietuvą.

Sujungimas Nemuno su Visla.

Kelių ministerija galutinai rengiasi sujungti Nemuną su Visla kanalais, iš ko Lietuvai butų nemaža nauda. Ministeris atsišaukė jau į viešpatystės randą reikalaudamas ant to mierio pinigų.

Iš Rygos.

Kaip kituose Maskolijos kraštuose, teip ir Rygoj, dėl karės apsistojo pramonė, daugelį dirbtuvių uždarė. Pulkai darbininkų vakščioja be darbo. Pereitą sanvaitę neturinti darbo darbininkai pakėlė neprilankias randui demonstracijas. Pagelbininkas policijos viršininko Liašin stengėsi su policistais susirinkusius darbininkus išvaikyti. Susirėmime patsai Liašin ir du jo policistai likosi gana sunkiai sužeisti.

Iš Kauno.

10 d. rugpiučio Kaune likosi suareštuotas žinomas Žemaitijoj vagilius, žydas Milach Levin. Šitas žydas mat 1 d. rugpiučio, naktyj, ant Kijevo gatvės Kaune, užmušė 30 metų ukininką Alytaus valsčiaus, Vilkmergės pav., Poločenką.

Iš Minsko.

Moteris Lietuvos tirinėtoja Misema, Minsko gubernijoj, Naumiestėlio pavietyj, ant laukų dvaro Tuganovičių užtiko akmenis fosforitus, vartojamus ant pagerinimo žemės, ant dirbimo padirbtų minerališkų mėšlų. Akmens tie labai didelės vertės, turi 34,86% fostorinės rugšties. Radinys tas labai svarbus. Be abejonės Lietuvoj pradės juos vartoti ant pagerinimo žemės, kuri per žmonių neišmanymą užleista ir neatbutinai reikalauja pagerinimo.

Mieste Minske nuolatai pasitaiko gaisrai. Nuo ko jie užgema, nežinia; išgasdinti žmonės mena, jog nuo padegimo, bet kas yra padegėjai, to iki šiol nepasisekė susekti.

Minske neseniai susitvėrė pirmutinė čia savitarpinės pašelpos draugystė su posmertine, kokios čia iki šiol nebuvo.

Stačiatikiško vyskupo girioj, netoli miesto, neseniai koksai Stankevičia papiovė savo numylėtinę, apsivedusią moterį, Semionovą. Prieš tai abudu girtuokliavo ir ant nakties nuėjo į girią ir ten Stankevičia perpiovė pilvą savo numylėtinei teip, kad žarnos išpuolė.

Netoli Minsko, turtingi žydai parengė didelę farmą mokinimui ir pratinimui žydų vaikų prie žemdirbystės.

Ant parupinimo darbo neturintiems darbininkams, Minsko zemstva užgyrė pajiegoms neturinčių darbo darbininkų pradėti visokius viešus darbus Minsko, Borisovo, Bobruisko ir Pinsko paviečiuose. Lietuvoj žmonės baduoja, kadangi dėl caro pradėtos karės visoki darbai, pramonė ir prekysta Lietuvoj apsistojo, nėra kur skatiką uždirbti. Pareiga visų Lietuvos gyventojų šelpti savo vargstančius brolius. Žmonės vienog nesupranta savo pareigų, nes vietoj šelpti baduojančius savo vargšus, jie krauja pinigus carui ant karės, dėl kurios nevien Lietuva, bet visa Maskolija skęsta varguose.

Laiškas iš Lietuvos.

Pirmamjam savo laiške aš buvau rašęs apie paduotus prašymus dėl cenzuruotų lietuviškų laikraščių leidimo; ten truputį nepilnos buvo paduotos žinios, be to kai-kurios nevisiškai teisingos: iš Vilniaus tesirengė paduot prašymą sąvaitiniam laikraščiui „Garsui" Karolius Jakštas, ne Joksterius — išleistojas, Jonas Baronas — redaktorius; nepadavė, kadangi nėra vilties, kad butų leista; kun. Ambrožiejus tuo tarpu tesirengia leisti tiktai „Bitininką"; Petras Vileišis yra padavęs prašymą kasdieniniam laikraščiui — „Vilniaus Žinios". Iš Petrapilės padavė prašymą Kazimieras Pšečiševskis „Lietuvos Balsui" (bene du kartu sąvaitėje); Dubinckas bene padavęs prašymą kartu su Baltromaičiu minėtam aną kartą sąvaitiniui laikraščiui „Žiburiui"; eina kalbos, buk teippat padavęs prašymą dvarponis Juozas Karpius iš Klovainių (Panevėžio pav.) „Dieniniam Ukininkų Laikraščiui", bet tai, rodos, tiktai paskalos. Iš Rygos Vizbaras prašė sąvaitinio laikraščio „Žinios". Nė iš Šiaulių, nė iš Kauno, kaip pasiskubino pranešti savo skaitytojams Amerikos laikraščiai, iki šiol da nieks nėra padavęs nė jokio prašymo, norint jau seniai rengiasi.

Tilžės spaustuvininkai, išgirdę apie spaudos leidimą, labai nusiminė, ypatingai nusiminė Šenkė ir Jankus — juodu iš karto anaiptol nenorėjo tikėt, kad tai butų tikra žinia, bet.... turėjo įtikėti. Tikrai, Tilžės spaustuvininkams ir tikriems vokiečiams ir lietuvininkams, dabar truputį nutruks. Tuo tarpu, kolaik Didžiojoj Lietuvoj bus viskas įtaisyta, jie da gerai galės pasipelnyti, o paskui užtruks karvutė. Dabar jau siunčia jie savo knygas, ypatingai maldines, per cenzurą ir džiaugiasi, kad daug kas prašo, bet neilgai teip bus. Nujaučia tai ir jie patįs ir visokiais budais rupinasi apie savo ateitį; Jankus net rupinasi įkurti Didžiojoj Lietuvoj savo spaustuvę. (Turbut nepasiseks. Maskolijoj svetimtautis uždėdams spaustuvę, turi didelę kauciją padėti, o Jankus pinigų neturi. Rd.)

Seniejie, pašvęsti Didžiajai Lietuvai, laikraščiai kažin ar visi toliau beišeis. „Kryžiaus" ir „Tėvynės Sargo", spaudai leidus, da nepasirodė nė vieno numerio; „Darbininkų Balso" N4 stačiai sako, kad „Tėvynės Sargas" daugiau nebeišeisiąs — eisiąs į Didžiąją Lietuvą caro garbinti ir su policijos, žandarų ir kazokų pagelba kovoti su tais „biaurybėmis" bedieviais, socialistais. Veikiausia teip ir bus su tais ponais. Nuo Naujų Metų veikiausia nustos beišėjęs ir „Ukininkas"; ir jis, tur but, eis į cenzuruotųjų laikraščių eiles. Nusibodo jam toks gyvenimas, slapstymos, žandarų persekiojimas. Legališkųjų laikraščių eilėse budamas, matyt, mano daugiau naudos žmonėms atnešti, daugiau šviesos jiems suteikti. Apsirinka, nabagas. Ar gi jis da ir iki šiol nepažino caro valdžios „nagaikos" ir visokių jos „malonių?" Ar gi jis jau užmiršo tą savo teikiamą per tiek metų kovą su maskolių valdžia? Ar gi jis užmiršo, kiek reikėjo prisikentėti per tą 40 metų musų žmonėms už nekalčiausias lietuviškas knygas, dar gi maldų knygas? Gaila, kad teip greitai tą viską „Ukininkas" užmiršo ir dabar žada paminti po kojų.... Eis po senovės Prusų Lietuvoj „Varpas", ir, naujai pasirodęs, pirmeivės jaunuomenės laikraštis „Draugas"; Londone, be abejonės, po senovės eis „Darbininkų Balsas".

Dėl ko tapo leista ir kokia bus ta cenzuruotoji spauda, geriausia galima patirti iš Lietuvių Socijaldemokratų Partijos išleistų atsišaukimų — „Spauda leista!" Gal jau žino „Lietuvos" skaitytojai tą atsišaukimą. Aš čia paduosiu dabar kitą atsišaukimą dėl spaudos leidimo, išleistą lenkiškoj kalboj Lenkų Socijalistų Partijos (P. P. S.); ir šitas atsišaukimas gerai parodo caro valdžios politiką, paaiškina, kokia bus ta leistoji mums spauda, ir parodo, ant ko mes dabar turime didžiausią atydą atkreipti. Štai kaip skamba tas atsišaukimas:

„DRAUGAI IR DRAUGES!

Prieš 40 metų krauju ir kardu, neišpasakytu žmonių novijimu ir didžiausiomis neteisybėmis sugniaužė caras Lietuvoje sukilimą. O paskui pradėjo čia viską savaip rėdyti: atėmė nuo čianykščių gyventojų visas tiesas, be susimylėjimo pradėjo juos spausti ir pavedė lupti savo begėdžiams valdininkams. Užkariautojas draskė Lietuvą, kaip laukinis žvėris ir visoms spėkoms rupinosi visiškai ją sumaskolint. Kas tik buvo tenai lenkiško arba lietuviško, tapo baisiausia persekiojama arba stačiai uždrausta. Iš visur tapo išvaryta lenkiškoji kalba, tapo uždrausta lenkiški laikraščiai leisti, da daugiau — kaikurį laiką buvo ginama lenkiškai kalbėti viešose vietose. Lietuviams gi sumaskolinti caro valdžia uždraudė spaudinti lotyniškomis raidėmis lietuviškas knygas. Nė vienas pats laukinis užkariautojas, nė vienas biauriausias tironas, kaip ši pasaulė stovi, nieko panašaus nebuvo prasimanęs. Tik [illegible] caro valdžiai atėjo į galvą [illegible]

tas pasibiaurėtinas užmanymas — atimti visai tautai jų raides ir įbrukti savo ,,kaziaunas"!

Dabar, keturiasdešimčiai metų praėjus, tapo atmestas tas laukinis uždraudimas, caras „susimylėjo" ir leido lietuviams spaudinti knygas lotyniškomis raidėmis. Taigi per keturiasdešimtį metų valdžia įsikabinusi laikėsi už savo kvailo, niekam netikusio paliepimo, per keturiasdešimtį metų visos lietuviškos knygos, visas jų apšvietimas buvo uždraustas, nes ,,kaziaunomis" raidėmis nenorėjo rašyti nė vienas lietuvis! Tai kokius užnuodytus vaisius atneša caro valdžios viešpatavimas!

O kad dabar tapo atmestas tas biaurus uždraudimas, tai ne dėl to, kad caro valdžia butų pradėjusi gėdyties savo pasielgimo ir kad ji rupintųsi lietuvių apšvietimu. O ne, anaiptol! Caro valdžia nemano sumažinti savo maskolinimo politikos — ji, kaip seniau, teip ir dabar, nekenčia ar tai butų lenkų, ar lietuvių apšvietimo. Valdžia tiktai dėl to atmetė tą uždraudimą, kad nieko nepelnė savo barbariškumu. Maskoliškų raidžių nepasisekė lietuviams įbrukti, nes jie, nepaisydami į caro uždraudimą, spausdindavo savo knygas ir laikraščius užsienyj ir dešimtimis tukstančių stapta gabendavo į Lietuvą. Veltui valdžios tarnai persekiojo tą kontrabandą: žmonės, kurie gynė savo šventas tiesas, pasirodė stipresniais už caro prisakymus. Caras apturėjo savo kvailos, niekingos politikos vaisius: norėjo sumaskolinimą pasėti, o užaugino baisią kontrabandą, pripratino lietuvius prie uždraustų knygų, prie kovos su caro uždraudimais ir prisakymais. Ta atkakli lietuvių kova už savo tiesas privertė caro valdžią nusileisti.

Tai, draugai ir draugės, da vienas patvirtinimas, kad tik kovodami, drąsiai, smarkiai kovodami tegalime ką nors laimėti!

Dabar lietuviai galės savo krašte spausdinti knygas. Bet klausiame savęs, ar to užteks, kad butų galima pirmyn pastumti lietuvių apšvietimas, kad butų galima suteikti žmonėms tikras mokslas? O ne! Juk labai gerai žinome, koks jungas laiko prispaudęs visą kraštą, žinome, kaip persekioja valdžia tikrą apšvietimą! Valdžia tiktai tai teleidžia rašyti, kas jai nė jokios blėdies neatneša, o uždraudžia tai rašyti, kas galėtų atidaryti žmonėms akis ir parodyti jų padėjimą, jų tiesas ir jų uždavinius. Apšvietimą labai varžo caro valdžia, o ypatingai varžo pas mus, Lietuvoj ir Lenkijoj. Taigi norint lietuviai ir galės dabar atvirai leisti knygas, bet, jei jie nori sakyti žmonėms visą teisybę, tikrai juos šviesti, turi tai nelegališkais keliais atlikti, turi leisti uždraustas knygas ir laikraščius. Teip turi elgties kiekviena tauta, prispausta caro jungu. Lietuviai atmetė ,,kaziaunas" raides, bet teippat biaurus yra ir ,,kaziaunas" apšvietimas, o su ja naudingai tegali kovoti tiktai musų, revoliucijinis, socijalistiškas apšvietimas.

Ateis laikas, kuomet mes apturėsime palaimintus to apšvietimo vaisius. O tai tuomet teįvyks, kuomet Lietuva ir Lenkija įgys sau laisvę ir savarankiškumą, kuomet ir lietuviai ir lenkai numes nuo savo sprando caro retėžius ir jų tauta galės visiškai laisvai plėtotis.

Draugai ir draugės, nepailsdami dirbkime, kad greičiau ateitų ta valanda!

Lenkų Socijalistų Partija Lietuvoje.
Vilnius. 1904 m. Gegužės mėnuo (senojo stiliaus)".

V. Kapsukas.

Isz Amerikos.

Nieks dovanos negavo.

St. Louis, Mo. Ant visosvietinės parodos turėjo buti orlaivių lenktynės. Jose dalyvavo su savo orlaiviais du amerikonai, bet iš to nieks neišėjo. Jeigu ant parodos nebutų supiaustę orlaivio Santos Dumonto, kaipo vienatinio konkurento iš Europos, jis be abejonės butų dovaną 100000 dol. gavęs. Amerikoniški išradėjai ir vieni likę ant dovanos neužsipelnė, kadangi jų išgiriami orlaiviai prieš vėją visai lėkti ne galėjo.

Pirmutinis sniegas.

Duluth, Min. Aplinkinėse Virginia 29 d. piutės pirmą syk šią vasarą pasnigo, oras atšalo. Sniegas ir šalnos užkenkė daržovėms ir laukų vaisiams. Didelės šalnos buvo ir kitose vietose vakarinės dalies Minnesotos.

Dinamito expliozija.

Columbus, Oh. Farmeris Ernest Weber iš Marseilles gabeno 100 svarų dinamito. Važiuojant, pasibaidė arkliai ir pradėjo daužyti. Nuo smarkaus susitrenkimo dinamitas expliodavo; expliozijos patsai Weber, jo arklys ir vežimėlis likosi į šmotelius sudraskyti.

Szirsziu kersztas.

New York. Keli vaikai, užtikę širšių lizdą, pradėjo į jį mėtyti su akmenimis. Ant syk iš lizdo išlėkė pulkai širšių ir pradėjo vyti vaikus, 12 metų Aleksandrą Dicksoną įvijo į Brear River. Vaikinas panerė po vandeniu, bet tąsyk širšės laukė. Kaip tik jis iškišo galvą iš vandens, vėl jį gylė. Kiti vaikai pabėgo, o Dickson prigėrė. Kaip žmonės, teip ir kiti gyvunai mat už skriaudą atkeršyja savo skriaudėjams.

Sztetas be iždo.

Madison, Wis. Šteto gubernatorius atstatė nuo vietos kasierių Kempfą, kadangi jis ne galėjo pastatyti reikalaujamos kaucijos. Atstatytas kasierius užrakino kasą ir raktus paėmė pas savę ir tokiu budu štetas negali prie pinigų prisigriebti, urėdninkai ne gali gauti algų, ko! vaidai už kasierystą ne pasibaigs. Kasoj mat pasirodė ne priteklius 3400 dol., bet kasierius Kempf nepriteklių uždengė. Potam gubernatorius pakelė jo kauciją iki 600000 dol. Tos kaucijos Kempf pastatyti negalėjo, per tai gubernatorius atstatė jį nuo vietos, bet tas, nors ir pasitraukė, raktų nuo kasos neatiduoda.

Kad negalejo kitu užmuszt, pats nusižude.

New York. Žinomas čia milžinas, kalvis Sacks, kuris jau dvi pačias nuvarė į geresnį svietą, apleistas trečiosios, nuėjo į jos tėvų namus norėdamas ją su prievarta namon parsigabenti, bet į namus įeiti ne galėjo. Todėl nuėjo ant kiemo ir šaukė, kad kas nors išeitų, kurį jis galetų užmušti. Kadangi nieks jo noro išpildyti nenorėjo, tada iš kišeniaus išsitraukė buteliuką su karboline rugščia ir visą rugštę išgėrė. Nuo to į pusę valandos pasimirė.

Milžiniszkas žiuronas.

Boston, Mas. Harwordo universiteto astronomiškai observatorijai dirbdina Anglijoj žiuroną, kuris bus didžiaužias ant svieto; stiklai jo turės penkias pėdas diametro. Žiuroną tą dirba angliškas astronomas Common, stiklą gi jam nuliejo Prancuzijoj. Žiuroną tą aukauja observatorijai nežinomas aukautojas.

Apie Amerikos gyventoju užsiemimus.

Laike paskutinio Suvienytose Valstijose gyventojų suskaitymo buvo: žemdirbių 10438919, o tame 4459346 darbininkai. Mokytų žmonių 1264734, o tame 111247 kunigų, 140415 daktarų, 29560 architektų, 114703 advokatai, 92264 muzikai, 30098 laikraštininkai, 90-290 urėdninkų. Prekystoj užimtų buvo 4778233. Tarnų buvo 1565-440; darbininkų 1614786.

Neprotingas studentu pasielgimas.

Ada, Ohio. 300 studentų normališko universiteto padavė trustesams universiteto reikalavimą, kad visi negrai iš universiteto butų prašalinti. Studentai neina ant lekcijų, tulas skaitlius persikėlė į kitus universitetus, kol jų reikalavimai ne bus išpildyti. Europoj niekur studentai panašių reikalavimų ne statytų, ten net džiaugiasi, kad ir kitokių parvų žmonės nori susipažinti su mokslu. Mes gi Ameriką vadiname liuosybės kraštų. Varymas vienog negrų nuo mokslo jau su liuosybe nieko bendro ne turi. Europos universitetuose pilna amerikonų studentų. Ką gi jie sakytų, jeigu europiečiai studentai reikalautų išvijimo amerikonų? Rėksmo but mažiausiai ant pusės metų visuose laikraščiuose, šauktų, kad reikia siųsti ant nubaudimo Europos laivynę po vadovyste kokio atsižymėjusio politiškuose susirinkimuose savo kalboms amerikoniško admirolo. Tuom tarpu tie nekenčiami negrai yra Amerikos ukėsai, karėse už jos naudą lieją kraują teip jau kaip ir jų neužkenčianti.

Panaikinti alimentai.

New York. Nuo 2 d. rugsėjo New Yorko štete turi but pildomos šįmet užgirtos tiesos, pagal kurias perskirtos nuo vyrų moterys, gaunančios nuo jų alimentus, jeigu vėl išteka, žudo alimentus. Sudų pripažintus alimentus buvusioms savo moterims vyrai tik tol turi mokėti, kol jos ne turi kito vyro. Vyro mat pareiga maityti savo moterį.

Rabino dukte norejo pasipiauti.

Washington, D. C. Žydelkaitė Rosa Stern, duktė rabino sinagogos ant 8 gatvės, užsimanė nusižudyti: ji su britva perpiovė sau kaklą ir rankas susipiaustė. Nugabeno ją į ligonbutį, kurio daktarai persitikrino, jog gerklė likosi perpiauta, todėl jie apie jos išgijimą abejoja. Rosa turi 28 metus ir į mėnesį laiko terėjo ištekėti.

Colorado anarchija.

Aniconda, Col. 1 d. rugsėjo 12 vyrų įsiveržė į namus turtingo čianykščio gyventojo, Hohteno ir jį su prievarta paėmę, per kalnus išgabeno į Canon City. Šerifas Bell su savo žmonėms užtraukė gaudyti užpuolikų, bet jų ne matęs, sugrįžo į Crepple Creek. Argi čia iš tikro niekada nepasibaigs ta biauri anarchija pasėta milicijos jenero Bellio? Negerai, jeigu valdžios, vietoj stengtiesi užlaikyti tvarką, sėja anarchiją.

Be mažo nenumire nuo bado.

New York. Central Parke rado pusgyvę merginą Hattie Barnes. Ji per dvi sanvaiti gyveno parke, buvo moskitų sukandžiota ir išrodė baisiai. Ji išlavinta raštininkė ant mašinos, bet negalėjo gaut darbo. Per dvi sanvaiti jai pasisekė išmelsti nuo praeivių 5c. ir už juos pirko bananų; daugiau ji nieko per visą laiką ne valgė.

Aukos degtines.

Roolle, N. D. Šeši indijonai, kurie per daug prisigėrė spirito, pasimirė, o daugelis gėrusių sunkiai serga. Keturių nėra vilties išgelbėti nuo mirties.

Szeimyniszka tragedija.

Minneapolis, Min. Terp tulo Jokubo Gran ir jo moteries, dėl mažmožio, užgimė vaidai, laike kurių vyras, pagriebęs revolverį, dusyk šovė į savo moterį, po ko patsai sau kulką į galvą suvarė. Gran numirė ant vietos, jo moteris gi, nors sunkiai sužeista, da gyvena ir tikima, kad ji pasveiks.

Ant elektriszko suolo.

Auburn, N. Y. Už užmušimą Jono Vangarden ir jo pusseserės Farnham, pereitą panedėlį likos čia nužudytas su elektros pagelba italas Guiseppe Versaccia. Ant tokios bausmės buvo jis sudo nuspręstas.

Lynczo sudas.

Little Rock, Ark. Pereitą nedėldienį dvi baltveidės mergaitės užrodė žmonėms ant tulo negro, buk jis norėjęs joms piktą padaryti. Baltveidžių užpultą negrą pasisekė policijai nuo įniršusios minios išgelbėti ir į kalėjimą nugabenti, bet umai da didesnė baltveidžių minia susirinko, įsilaužė į kalėjimą ir išvilktą iš ten nelaimingą juodveidį čia pat ant medžio pakorė. Kabąs ant šakos kunas prie to likos da karabinų kulkomis sušaudytas.

Nelaime užsibaigusi ekskursija.

Little Rock, Ark. Penkios jaunos ypatos, tarp kurių du vyriškiai ir trįs moterįs, pasiėmę gasolinu varomą botelį, išplaukė pasivažinėti ant upės White River. Pavažiavus gerokai toli upe, jaunimui linksmai besiaučiant, botelis netikėtai apsivertė ir visi besilinksminantiejie atsidurė ant upės dugno. Vienas vyriškis ir dvi moteri prigėrė, likusius du, spėjusius prisigriebti da prie apsivožusio botelio, žmonėms pasisekė išvilkti gyvus ant kranto.

Ant seklumos.

San Francisco, Cal. Angliškas garlaivis ,,Drumbart" pereitą subatą užbėgo ties Point San Pedro ant seklumos ir giliai į pieskas įsmigo. Išgelbėti jį iki šiol da nepasisekė.

Ant garlaivio ,,Maggie", plaukiojančio Pacifico pakraščiu, panedėlio vakare užgimė ugnis. Besistengdamas išsigelbėti, garlaivys perdaug prisiartino prie kranto ir įsmigo į dumblą. Laivą nepasisekė išgelbėti.

Gaisrai.

Baltimore, Md. Sudegė čia didelės galvijų skerdinyčios Stocet & Corkron. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 200000 dol.

Toledo, Oh. Sudegė čia medžių krautuvės Neitchelt & Co. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 150000 dol. Sudegė teiposgi garlaivys ,,Verona."

New York. Ant Attorney ulyčios pereitos rytą užsidegė didelis, ant penkių lubų, gyvenamas namas. Ugnis smarkiai išsiplatino, teip kad įnamiams išbėgimas iš degančių namų buvo labai apsunkintas ir 14 žmonių gyvasčių — daugiausiai vaikų ir moterų, ugnyje pražuvo, apie 20 radosi sunkiai apdegintų.

Nelaime kastynese.

Calumet, Mich. Tumarack kastynėse, šachtoj No. 2, nupuolusios uolos likosi užmušti ant vietos du darbininkai.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Montreal, Canada. Netoli Richmond, ant Grand Trunk geležinkelio, susimušė du bėganti į priešingas puses trukiai. Prie to 4 pasažieriai likosi užmušti, o daug žmonių tapo suzeistų.

Winnipeg, Mas. Netoli Sintuluta, ant Kanados šiaurinio geležinkelio, susimušė du trukiai. Prie to penkios ypatos likosi užmuštos, o daug tapo sunkiai sužeistų, terp kurių yra ir sunkiai sužeisti.

Expliozijos.

Lorenc, Oh. Čianykščiose plieno dirbtuvese, dirbant patronus, atsitiko expliozija, kurios vienas darbininkas likosi užmuštas, vienas sužeistas mirtinai, o du sužeisti ne mirtinai, nors sunkiai.

Punxsutawney, Pa. Parako dirbtuvėse Laflin & Rand Co. užsidegė 800 bačkų parako. Expliozijos viena ypata likosi užmušta, o trįs sunkiai sužeistos.

Yelow Creek, Oh. Nuo gaisro vienuose namuose užsidegė kaimyniškas kerosino rezervoaras. Užgimusios nuo to expliozijos 6 ypatos likosi užmuštos, o 4 sunkiai sužeistos.

Bricelyn, Min. Netoli nuo čia, ant farmų, laikė kulimo javų expliodavo kuliamosios mašinos katilas. Expliozijos likosi penki darbininkai ant vietos užmušti ir keletas sunkiai sužeisti. Po expliozijos tuojau užgimė ugnis sugabentuose javų pėdų stirtuose ir beveik viską išnaikino. Expliozija užgimė dėl neatsargumo mašinisto, kurs per neapsižiurėjimą leido keletą atmosferų daugiau garo spaudimo.

Sukurys.

La Crosse, Wis. Pietinėj miesto dalyj siautė smarkus sukurys naktyj 2 d. rugsėjo. 8 ypatos likosi sunkiai sužeistos. Perkunas trenkė į vienus namus ir gana sunkiai apdegino šešias ypatas.

Seatlle, Wash. Keli kranto žvejai iš jurių išgriebė stiklinę, kurioje buvo sekantis raštas: ,,Laivas L. Morna skęsta, nėra nė jokios vilties išsigelbėti. 6 d. kovo 1904 m." Minėtas laivas 27 vasario su kviečiais išplaukė išTacomos ir nuo to laiko apie jį ne buvo nė jokios žinios.

Isz darbo lauko.

Nuo didžiojo štraiko.

Besitęsiąs nuo aštuonių sanvaičių štraikas darbininkų mėsinio trusto skerdinyčiose artinasi prie galo ir gali but, kad šią sanvaitę užsibaigs. Straikieriai, jeigu ir nieko nežudys, — apart to, ką yra nužudę bėgyje aštuonių sanvaičių bedarbės, — tai rodosi nedaug ką pelnys. Darbininkų organizacijos prezidentas Donnelly lankėsi pas mėsinio trusto reprezentantus ant tarybų, bet matyti ant tos konferencijos nedaug ką išderėjo darbininkams. Skerdinyčių savininkai laikosi prie savo. Teisybė, jie prižada palaikyti ir ant toliaus senąją mokesties skalę darbininkams, jos numažinti nežada, bet nežada nė priimti į darbą vien tik į darbininkų uniją prigulinčius darbininkus, taigi pripažinti darbininkų uniją atsisako.

¶ Washington, D. C. Čianykščiuose teatruose pakėlė štraiką muzikantai, reikalaudami nuo savo direktorių padidinimo mokesties ant 20% už vakarą. Suštraikavusiejie muzikantai priguli prie muzikantų unijos, bet jiems atsisakius griežti, ant jų vietų atsirado daugybė neprigulinčių prie unijos muzikantų, kurie veik štraikuojančių vietas užėmė ir spektaklių perstatymas netapo pertrauktas. Štraikieriai turi but štraiką praloš.

¶ Ashland, Wis. Štraikai darbininkų rudos dokuose pasibaigė. Darbininkams pakėlė po 10c. daugiau už darbo valandą, ant ko jie sutiko ir sugrįžo prie darbo. Northwestern dokuose štraikas dar nepasibaigė. Atgabeno 25 darbininkus iš Chicagos, bet jie, dažinoję, kad juos gabeno užmti štraikierių vietas, išbėgiojo, į darbą nėjo.

¶ Knoxville, Ten. 350 anglekasių Coal Creek Co. kastynėse neprigulinčių į uniją, pakėlė štraiką, kadangi kompanija užsimanė sumažinti jų algas. Mineti kalnakasiai atkako čia suštraikavus unistams vasario mėnesyj ir užėmė štraikierių vietas.

¶ Coal Creek, Ten. Šitose aplinkinėse štraikuoja 1250 anglekasių. Priežastis štraiko yra ta, kad kompanija užsimanė numažinti darbininkų algas. Šitose aplinkinėse dirba su neprigulinčiais į uniją darbininkais tik vienos kastynės.

¶ New York. Prasidėjo tarybos terp kontraktorių ir viršininkų darbininkų, dirbančių prie triobų statymo, organizacijos ir yra viltis, kad pasiseks susitaikyti ir štraikai pasibaigs.

¶ Waco, Tex. Aplinkiniai pliantatoriai reikalauja daug darbininkų rinkti medvilnę. Moka geras algas, bet negauna tiek darbininkų, kiek reikia.

¶ Portsmouth, Oh. Čianykščios Portsmouth Steel Co. dirbtuvės likosi uždarytos ir 500 darbininkų atsirado be darbo.

¶ Runkin, Pa. Prasidės neužilgio darbai čianykščiose drato dirbtuvėse. Prie darbo patilps 1250 darbininkų.

¶ New York. Mantelių siuvėjai, 2500 darbininkų, laimėjo štraiką ir privertė kontraktorius pripažinti uniją.

¶ New York. Čianykščiai barzdaskučiai apreiškė darbdaviams, jog nuo 11 dienos rugsėjo jie ne dirbs nedėlioms.

¶ Glassport, Pa. Prasidėjo darbai čianykščiose kirvių dirbtuvėse. Prie darbo patilpo 500 darbininkų.

¶ Joliet, Ill. Dirbtuvėse Great Western Cereal Co., kurios stovėjo nuo vasario mėnesio, prasidėjo darbai.

¶ Philadelphia, Pa. 700 lentorių ir blekorių štraikuoja čia ant iškovojimo ant 15% didesnių algų.

¶ Coroapolis, Pa. Prasidės darbai čianykščiose liampų dirbtuvėse. Gaus čia darbą 1000 darbininkų.

¶ Cannonsborg, Pa. Pradėjo dirbti čianykščios blėtos dirbtuvės ir 3000 darbininkų gavo jose darbą.

¶ Philadelphia, Pa. 700 blekorių pakėlė čia štraiką. Jie reikalauja po 5c. daugiau už darbo valandą.

¶ Sharon, Pa. Pasibaigė štraikai čianykščių dailidžių, dirbančių prie triobų statymo.

¶ Philadelphia, Pa. Metalių apdirbėjai pakėlė čia štraiką.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Iš Lawrence, Mas.

Kiek čia yra lietuvių, į kiek partijų jie pasidalinę, tai sunku pasakyti, bet girtuoklių partija turbut, labiausiai visiems į akis puola, labiausiai savo darbais atsižymi.

20 d. rugpiučio du lietuviai, begerdami, karčemoj susipyko ir pradėjo bartiesi. Saliunininkas, nenorėdamas muštynių saliune, išmetė abudu ir uždarė duris. Išmesti vienog nenusiramino, bet ant gatvės kovą tęsė. Susirinko draugai ir gal but iškilusi tokia muštynė, kaip po Port Arthuro, bet dėdės su vežimėliu atkako ir pilną jį lietuvių prisikrovė kaip grybautojai grybų, nusivežę ant policijos stacijos ir ant rytojaus atsėjo už pamokinimą gerus pinigėlius užmokėti. Kad tik ateityj pamokinimas išeitų ant naudos, bet ir apie naudą reikia abejoti.

Tą pačią dieną kiti lietuviai, susitarę, nuėjo pas lenkus ant vestuvių. Lenkai, patėmiję ne prašytus svečius, pašaukė policmoną ir nekviestus laukan išvijo. Tie mat nė gėdos ne turi, jeigu lenda ten, kur jų nieks nepakvietė. Bet matyt jie kitaip manė, nes apsiginklavę, laukė lenkų. Kada tie pradėjo po vestuvių skirstyties, lietuviai pastojo kelią. Prasidėjo smarkus mušis. Lenkų buvo daug daugiau, bet lietuviai turėjo peilius, geležis ir akmenis, apie ką lenkai ne pasirupino, todėl ,,braciškus" įveikė, kelis su peiliais teip subadė, kad reikėjo gabent į ligonbutį. Atbėgo policmonas, bet ir tam reikėjo bėgt nuo narsių lietuvių; kada sušaukė daugiau sandraugų, jau peštukai buvo išbėgioję, rado tik kraujo balas. Na dabar, turbut, lenkai turėjo progą pažinti, kad lietuviai ne lenkai. Lenkai dabar nori savo priešams atkeršyti; kelis buvo ant gatvės sulaikę, bet pamatę kad ne tie, paleido.

Tokiais mat gražiais darbais atsižymi tuli musų miesto lietuviai. Ne mokantiems skaityti nėra ką dyvytiesi, jeigu ne gražiai elgiasi, nes jie ne turi progos susipažinti su gražesniu pasielgimu, bet gėda ne gražiai elgtiesi tiems, kurie giriasi, jog skaito laikraščius ir vėl mokslįškas knygas. Tiems prigulėtų ne mokančius gražiai elgties pamokyti, o ne vesti kovą su lenkais. Tiems reikėtų suprasti, kad per muštynes ne tik savę žemina, bet žemina visą lietuvių tautą!

Terp čianykščių liktuvių neiš-pasakytai išsiplatino girtuoklystė, per tai net organizacijos čia neatsižymi prakilniais darbais, kadangi nėra kam tokiais darbais užsiimti. Ant susirinkimų daugiau buna barnių negu gerų darbų, kadangi ant tokių darbų reikia blaivaus proto.

Lietuviškas Kliubas čia gana seniai susitvėrė, bet iki šiol nieko svarbaus nenuveikė ir kaszin, ar ne iširs, kaip iširo knygynas ir giedorių draugystė. Už tai sanariai kaltina prezidentą (ir sanariai ne bus be kaltės, kadangi jie juk prizidentą renka. Rd.).

Valnamanis.

Iš So. Manchester, Conn.

Hartfordo lietuviai iki šiol mažai kuom atsižymėjo ant tėvynės labo. Nors čia jų diktas burelis gyvena, bet tautiški reikalai mažai kam rupi, gal daugelis ir supranta tėvynės reikalus, bet jais nenori užšiimti. Mat daugumas Hartfordo lietuvių labiau myli alutį negu tautą.

So. Manchesterio lietuviai, nors jų mažas burelis gyvena, augščiau stovi už Hartfordo lietuvius, kadangi So. Manchesteriečiai iš palengvo pradeda suprast tėvynės reikalus ir prie kiekvienos progos, musų jaunuomenė ir į kitą miestą nukakus, atsižymi nors aukomis ant mokslaeivių, už ką užsipelno ant garbės. Geistina, kad ir kitų miestų lietuviai, keldami visokius pasilinksminimus, neužmirštų musų mokslaeivių, kadangi mums labai truksta mokytų vyrų, be mokytų vadovų nieko ne galima nuveikt, ne galime susilygįt su kitoms tautoms.

Hartforde, 21 d. rugpiučio atsibuvo vestuvės pas p. Jakštą p. Vincento Čiurilos su Antanina Bučinskiute. Ant vestuvių buvo užprašyti visi So. Manchesterio lietuviai.

Ant užprašymo pribuvo veik visa jaunuomenė. Svečiai gražiai linksminosi, ramiai užsilaikė. Besilinksminant, p. Januškevičia ir p. Nikžentaitis užmanė, po kiek kas išgali paaukauti ant mokslaeivių ir kankintinių. Užmanymui pritarė jaunavedžiai ir daugumas svečių. Tapo padaryta rinkliava.

Susirinkę sudėjo $6.30; atitraukus 10c. pačto kaštų, $6.20 siunčiame į ,,Lietuvos" redakciją. Pinigus sekančiai padaliname: $5.00 mokslaeiviams ,,Aušros" Dr-tės fondan ir $1.20 kankintiniams (aukautojų vardai ir jų aukos kitoj vietoj. Rd.).

Daugelis Hartfordo lietuvių nieko neaukavo, matyt dar tie musų broliai saldžiai miega ir nesupranta reikalo aukų, bet tikimės, kad ateityj ir jie pabus iš sunkaus miego.

Visiems aukavusiems, o labiausiai So. Manchesterio merginoms ir moterims, kurios savo aukomis paragina ir kitų miestų merginas prie aukų, vardu mokslaeivių ir kankintinių ištariame širdingą ačiu.

Aukų rinkėjai:
Jos. Januškevičia,
Jonas Nikžentaitis.

Iš Fontanet, Ind.

Šitame miestelyj yra 5 lietuviškos šeimynos ir 30 pavienių lietuvių.

Darbai eina vidutiniškai, ir uždarbiai vidutiniai. Žmonelės dirba po 3, 4 ir 5 dienas per sanvaitę. Per pedes renkasi saliunuose, geria ir rėkauja, susipiksta ir vėl taikosi ir prie to vėl geria. Yra čia viena lietuviška karčema ir jos savininkas gali džiaugtiesi iš ne gero savo brolių pasielgimo.

30 d. liepos buvo smarkios muštynės, bet susimušę susitaikė, ant atminties susitaikymo iškėlė baliuką, parsigabeno alaus ir užprašė lietuvius. Taigi pinigai nugarmėjo į lietuvių gerklę, neteko bent sudžiai.

Musų lietuviams nerupi tautiški reikalai, bet kaip prisilaka raugo, pradeda vaidus. Vaidijasi paprastai už daigtus vien neapeinančius. Jeigu vienas pasako, kad japonai maskolių sumušę, tai caro bernai šoka tą mušti. Vieni laiko maskolių už musų geradėją ir tėvą (tėvas nepersekioja savo vaikų, o caras su rujoms savo tarnų juos baisiausiai skriaudžia ir persekioja, tiesiog į vargą ir badą stumia musų tėvynės brolius, paimtus iš gimtinio krašto verčia kraustytis į svetimus kraštus duonos jieškoti, o į Lietuvą pulkus traukia burliokų. Rd.), o japonai, girdi, yra ,,pagonai." Mat užtai tie caro bernai japonus pagonais apšaukia, kad jie myli laisvę, kurios Maskolijoj nėra, skaityti ir mokytiesi, ko tik užsimano, veik visi moka skaityti ir rašyti, o Maskolijoj 80% gyventojų ne pažįsta litarų. Vietoj niekinti japonus, mes nuo jų daug galėtume pasimokyti, ypač galėtume išmokti vienybės ir tėvynės meilės.

Jeigu katras iš musų caro garbintojų ir bando laikraštį skaityti, tai mažai ką supranta. Apie reikalą vienybės, apie tėvynės meilę, apie meilę savo tautos tiems nė neužsimink, nes jie tą laiko už bedievystę. Teip atžagariai jie mat dievotumą ir savo žmogiškas ir tautiškas pareigas supranta. Tai mat nežino, kad Dievas liepia mums mylėti viens kitą, padėti viens kitam, rupintiesi apie labą visų savo brolių, o ne garbinti ir ginti labą biauriausių jų persekiotojų.

Atvykęs.

Iš Rochester, N. J.

N. 33 ,,Lietuvos", korespondentas J. C., užgautas kitokios lyties, užsigeidė už tai atmokėti visiems čianykščiams lietuviams perstatydams juos netikroj šviesoj. P. J. C. sako, buk čianykščiai lietuviai nieko ne veikia ant tautos labo. Tas netiesa. Ar gi p. J. C. nežino, kad čia yra kuopos Susiv. Liet. Amer. ir Tėvynės Mylėtojų Dr-te, S. M. (nežinome, ką tas ženklas turi reikšti. Rd.), neseniai susitvėrė Dr-ste D. L. K. Gedemino, (pats susitvėrimas kuopų ir draugysčių dar nėra darbais ant tautos labo, tąsyk tauta iš organizacijų apturi gerą, kada jos veikia kokius darbus ant tautos labo; iš vieno tvėrimo kuopų tauta dar naudos ne turi. Rd.). Čianykščiai lietuviai jau kelis kartus pasirodė ir su aukoms ant visokių tautiškų reikalų. Tas juk nereiškia, kad čianykščiai lietuviai nieko ne veiktų ant tautos labo. Jeigu p. J. C. mato miegančius savo brolius, tai kodėl nesistengia jų pakelti iš miego, kodėl jų ne kalbina užsiimti darbais ant tautos labo? Ar jis pats daug nuveikė darbų ant to musų tautos labo ir ką tokio nuveikė? Norint kitus peikti, reikia juk pačiam atsižymėti kokiais nors darbais. Argi peikiantis to ne supranta, kad jeigu kur lietuviai nieko ne veikia ir tai visi, tai ne geresnis turi buti ir juos peikiantis čiajau gyvenantis.

K. V. S.

Iš Brooklyno, N. Y.

Žinomas čia Jokubas Kraučeliunas subankrutijo su savo groserija dėl neapsirokavimo. Pas jį dirbo Jurgis Vokietaitis, apie kurį jau buvo laikraščiuose rašyta, kad jis pasinaudojo iš visuomeniškų aukų $50.00 kaip ir Shenandorio muzikantai, ką turėjo but įduoti štraikuojantiems anglekasiams. Kadangi tas ne buvo padaryta, brooklyniečiai reikalavo, kad, kaip Shenandorio muzikantai $500.00, teip ir J. V. jam žinomus $50.00 mokslaeivių ir kankintinių fondui. J. V. norėjo tylėjimu užbaigt, tai brooklyniečiai pasirupino, kad ne tik J. K. turėjo subankrutyt bet ir J. V. turėjo darbo ne tekt, jam tas atsitikimas turės kaštuot daugiaus kaip $50.00, kuriuos užslėpė. Nors S. L. A. seimas užtarė už muzikantus, bet brooklyniečiai, žinodami dalykų stovį, pataikė geriau nubaust vysuomenės skriaudėjus. Jeigu visuomenė visur baustų savo skriaudėjus, jų but terp mus mažiau; tuom tarpu daugelis tokiems pritaria, per tai visoki tautos skriaudėjai ir veisiasi pas mus kaip grybai po lytui.

J. S.

Iš Thomas, W. Va.

Šitam mieste yra apie 100 lietuviškų šeimynų, o pavienių bus apie 400. Visi dirba anglių kastynėse. Čia mažai yra skaitančių knygas ir laikraščius, iš čia, nors lietuvių yra teip daug, nėra aukų ant tautiškų reikalų. Vietoj to buva daug muštynių ir girtuoklysčių.

Neseniai buvo čia lietuviškos vestuvės, bet ant jų, vietoj paaukauti kiek ant tautiškų reikalų, kaip tai daro lietuviai kitur, svečiai susivaidijo.

Vienas iš čia gyvenančių lietuvių, Karpavičia, peršovė kitą apsivedusį lietuvį, Grikaucką, į kurio pačią buvo įsimylėjęs. Už tai lygiai Karpavičia, kaip ir našlė pateko ant ilgos metavonės į kalėjimą. Užmuštasis Gribauckas prigulėjo prie ŠventoJono Krikštytojo draugystės ir buvo doras vyras.

Skaitytojas.

Iš Millville, Mas.

Darbai eina gerai čianykščiuose guminių čebatų ir čeverykų ir milų dirbtuvėse ir uždarbiai ne mažiausi: mažiausias uždarbis yra $1.25 ant dienos iki 16 dol. ant sanvaitės.

Lietuviškų šeimynų yra čia 8, o pavienių bus apie 40. Apie tautiškus reikalus jie nesirupina, mat nėra laiko, kadangi ant to mažo lietuvių skaitliaus yra mat trįs karčemos. Daugelis labiau linksta prie lenkystės negu prie lietuvystės. Ir laikraščių mažai skaito: ant viso to pulko lietuvių ateina vos viena ,,Saulė" ir viena ,,Lietuva.

Jonas.

Ar tai gerai.

Daugumas lietuvių rugoja ant ,,Lietuvos" už garsinimą begėdiškų melagysčių ir gyrimą nuopelnų Republikonų partijos. Žmonės gerai žino apie Republikonų partijos visokias demoralizuojančias korupcijas! Teipgi žino, jog: viešpataujant republikonų partijai per pastarus 8 metus, šiame laisvės (?) krašte lietuviai, lenkai, slovakai, rusinai, italai, tapo pavaišyti kulkoms! ,,Lietuva" (ne ji. Rd.), meluoja, buk ateiviai atkeliavę į šią šalį, iš republikonų malonės (trustų) randa laisvę (?), mokyklas, pastoja ukėsais (republikonai varžo ateivystę ir pastojimą ukėsais) šios šalies ir tt. Ne dyvai jeigu parsiduoda pavieni ypata, bet laikraštis, kuris yra apmokamas (gal etika to reikalauja?) iš viršaus skaitytojų, neturi tiesos garsinti visokių melagingu šiukšlių! Iki šiol visoki trustai sudėjo $7-000000 republikonams garsinimui melagysčių ir demoralizavimui ukėsų.

Vargas mums lietuviams, jog ne turimė ne vieno doro lietuviško laikraščio Amerikoje. Visi musų doros mokytojai kunigai ir laikraščiai žmones aklina, kad tik geriaus galėtų išnaudoti!

V. A.

Atšiliepimai politiškų partijų yra apmokamais apgarsinimais, tokiais jau, kokiais yra apgarsinimai biznierių, paveikslan, apie kelines; kurių du sloniai ne gali perplėšti, apie čeverykus su guminėms kurkoms, kurie ne tik išgydo visokias daktarų neišgydomas ligas, bet suteikia net protą jo neturintiems, apie visokius stebuklingus vaistus gydančius žinomas ir nežinomas ligas, apie cigarus, kurių dumelis kosulį gydo; apie miltus, iš kurių gema gyvos žuvys. Kaip už apgarsinimus apie stebuklingus vaistus, teip ir už pasigyrimus politiškų partijų redakcijos ne atsako. Apmokami apgarsinimai yra tai išleistuvės biznis, su kuom redakcija nieko bendro neturi. Talpinti apmokamus apgarsinimus laikraščių etika neužgina. Savo laike ,,Lietuvos" redakcija pagarsino, jog viskas, kas telpa po vietinių žinių, yra dalykai privatiški arba apmokami apgarsinimai. Už tą dalį redakcija ne atsako. Argi to redakcijos paaiškinimo p. V. A. ne skaitė? Jeigu ne skaitė, tai matyt ne apsimoka kokius nors paiškinimus garsinti. Kitur apie tai žino ir be ypatiško paaiškinimo.

Red.

Nauji Rasztai

Maskoliu naguose. Tikras atsitikimas atpasakotas Dr.J.Szliupo. Iszleista kasztais Susiv. Liet. Laisvamaniu. Plymouth, Pa. 1904 m.

Aprašyti čia vargai sugrįžusio iš svetimų šalių lietuvio, sugriebto maskoliškų sargų ir varinėjamo iš kalėjimo į kalėjimą kol parvarė namon. Atsitikimus tokius ne vienas gal pažįsta, kadangi ne vienam teko tą viską perleisti:

Iš literatiškos pusės galima šį tą veikalėliui užmesti, bet matyt autoriui ne rupėjo apdirbti atsitikimą literatiškai. Jis apsako čia viską be literatiškos pretensijos teip, kaip paprastai buva; aprašė teip, kaip pakliuvęs į maskolių nagus pasakojo, nesistengė visai padailinti raštą.

Atsiliepimas.

N. 25 ,,Lietuvos" patilpo straipsnis p. Rutkaus, kuriame jis išrado, buk lietuviai žengia atgal. Kad lietuviškos tautos istorija klaidžioja (ne, istorija ne klaidžioja; turbut rašėjas ką nors kitą po tuom vardu supranta? Rd.), tas gal but tiesa, bet kad p. Rutkus, pamatęs škaplierniką, paėmė jį už laisvamanį tik todėl, kad tas pasisakęs esąs tokiu, tai jau tas tvirtinimas paremtas ant vėjo. Dabar mat, ypač Amerikoj, žmonės labiau myli doliarius negu idejas, per tai ir visoki škaplierninkai ant surinkimo daugiau doliarių, laisvamaniams persistato už laisvamanius, o klerikalams už klerikalus. P. Rutkus galetų aną škaplierniką primesti laisvamaniams, jeigu jis prigulėtų prie Laisv. Susiv. (ne visi juk laisvamaniai priguli prie Susiv., kaip ne visi lietuviai priguli prie tautiškojo Susiv., dėl daugelio priežasčių daugelis vienų ir kitų ne priguli prie organizacijų, ir tokių gal but net daugiau negu prigulinčių. Rd.). Minetas škaplierninkas atkako iš Chicagos, o ten nėra L. L. S. kuopos. K. Rutkus, primesdamas laisvamaniams aną škaplierniką, įžeidžia Laisv. Susiv. (mes to ne matome. Tąsyk tas galėtų but, jeigu Susiv. butų vien laisvamanysta; ji vienog remiasi ne ant organizacijų, tik ant idejų. Rd.).

Peikia K. Rutkus laisvamanius, kad jie drauge nėra socialistais. Argi todėl p. R. nori, kad laisvamaniai butų dvejopais, kaip tasai škaplierninkas?

Ant seimo laisvamaniai todėl nerado pamato susidėti su socialistais, kad iš jų pusės, nors buvo žadėję, nieks ant seimo ne pribuvo, lyg norėdami pasislėpti ir nuo laisvamanių ir nuo klierikalų. Kodėl socialistai ne nori suorganizuoti savo Susivienyjimą, kaip suorganizavo laisvamaniai? Argi Laisv. Susiv. gali kame kenkti socialistams? Jis juk savo sanariams ne draudžia buti socialistais, ne draudžia turėti socialistiškus raštus. Tai kokiu budu galima kaltinti laisvamanius už neaugimą socializmo terp lietuvių? Nė socialistai, nė laisvamaniai čia ne kalti, bet kalte visų lietuvių, kurie vietoj laikytiesi kokių idejų, girtuoklystose ir tamsybėse skęsta.

K. Balčiunas.

Paejimas organiszko svieto.

Pagal Bittneri.

dale. Augščiau, ant jų yra suneštos uolos. Jas dalina į keturias grupas: *archeišką* arba *priešpirminę*, *paleozoišką* arba *pirminę*, *mezozoišką* arba *antrinę*, ir *kainozoišką* arba *nezozoišką*. Grupos vadinamos *eromis*, dalinasi į sistemus: archeiška — laurentinį ir huronišką; paleozoiška — į siliurišką, devonišką, akmeninių anglių, diaso arba permišką ir tt. Viskas tas parodyta ant paveikslėlio.

Ant jo, suprantama, viskas parodyta tik paviršutiniškai. Nereikia dar užmiršti, jog ant jo daug pridėta tik dasiprotėjimų, aiškinančių sudėjimą žemės žievės, daleidimų, koki dar nėra moksliškai ištirta teisybe, kadangi ištirti visą žemės žievę juk negalima, mes galime ištirti tik atidengtus žemės sluogsnius, o iš uždengtų vien tuos, prie kurių galima prisikasti. Kad žmogus negali persikasti per visą žemės žievę, tą visi žino, net giliausių kastynių olos nepasiekia nė 3000 pėdų; giliau iki šiol į žemės vidurius dar žmogus neprisigriebė ir prisigriebti negal dėl didelių karščių. Nepaisant vienog ant visų kliučių, kokių tirinėtojai patinka savo tirinėjimuose nemažai, geologija, nors kaipo mokslas yra dar jauna, neturi daugiau kaip šimtą metų, tiek jau susekė, kad mes drąsiai galime užsitikėti ir ant jos spėjimų.

Grįžkime vienog dar prie priimtos musų laikuose žemės žievės sluogsnių kliasifikacijos.

Sistemai, kuriems chronologiškai atsako *perijodai*, dalinasi į *skyrius* ir *epokas;* skyriai į *eiles*, kuriems atsako *geologiški amžiai*, žinoma daug ilgesni už tuos, kuriais mes skaitome dabar praėjusį laiką. Eilės vėl dalinasi į *kompleksus*, *serijas* arba *sluogsnių grupas* ir ant galo į atskirus *sluogsnius*.

Mes jau paminėjome, jog priešpirmutinė grupa dalinasi į *laurentinį* ir *huronišką* sistemus. Paskutinis vėl dalinasi į tris skyrius: *huronišką*, *viršutinį* ir *žemutinį kambrišką*; daugelis vienog geologų jungia du paskutiniu skyriu į vieną sistemą ir priskiria jį prie pirminės eros, arba priskaito abudu skyriu prie siliuriško sistemo, taigi tie mokslinčiai neranda pamato skaityti kambrijų už atskirą sistemą, bet visgi jį priskaito prie paleozoiškos grupos.

Kad sykį pabaigti su laurentišku ir huronišku sistemais, prie kurių nereiks mums daugiau grįžti, kadangi aprašymą mes pradėsime nuo kambriško ir siliuriško perijodų, pasakome vien, kad abudu tie seniausiejie sistemai, viršutinėj eilėj susideda iš gneisų, o apačioj iš mikinių slancų; kambrijus gi susideda iš pieskinio akmens ir kristališkų slancų. Suprantama, kad terp šitų svarbiausių uolų yra ir kitos, neteip svarbios, susimaišusios su pamatinėms.

Užbaigę tą paaiškinimą, mes dabar drąsiai galime pereiti prie musų užduotės, taigi prie peržiurinėjimo paėjimo organiškos gyvybės ant musų apgyventos žemės.

I. PIRMINE ERA.

I. Chaos. — Susitvėrimas žemės.

„Iš pradžių viskas buvo tuščia, be tvarkos", sako šventraštis. Bet štai svieto atomai, pasiliuosavę nuo motiniško kuno — saulės, pradėjo rinktiesi į kruvą, kad sutverti naują savistovį dangišką kuną. Susirinko nesuskaitoma daugybė tų atomų ir susijungė; viskas, ką šiądien matome ant žemės, kas gyvuoja, kruta, žydi, dirba, milijonai gyvų sutvėrimų — viskas tąsyk tvėrė chaosą be tvarkos, pavidale miglos ir debesų, viskas klaidžiojo neišmieruotuose ruimuose. Klaidžiojo! Taigi ir tąsyk tos dulkės ir debesys nestovėjo ant vietos, bet krutėjo ir ėjo savo keliu, prie gamtos paskirto mierio, atomai turėjo jau tokiasjau ypatybes kaip šiądien, jie viens kitą prie savęs traukė. Tokiu budu beformė miglota medega tirštėjo, iš jos tvėrėsi apvali kunai dėl sukimosi susijungusių atomų — tokiu budu prasidėjo besitvėrimas planetų, prie kokių priguli ir musų žemė.

Atskiros dalys medegos stengėsi prisiartinti viena prie kitos, jungėsi į kruvą, darėsi vis didesnėms, per tai įgavo vis didesnę ir didesnę pritraukimo pajiegą, kas yra tokia jau ypatybė visų negyvų kunų, kaip meilė ir pritraukimas priešingų lyčių yra ypatybė visų gyvų organizmų. Ir štai iš miglų, ant galo, darosi skysti kunai. Tas milžiniškas pasviečio lašas, raukėsi ir spaudėsi vis labiau ir po įtekme vis augančios pajiegos savitarpinio pritraukimo, nuo ko apsireiškė milžiniškas spaudimas, keitėsi, pereidamas nuo šilto į karštą, o nuo to į sutirpusį, degantį. Naujas susitvėręs dangiškas kunas siuntė smarkius šviesos spindulius į šaltus dangaus ruimus, kaip dabar daro musų žemę šildanti saulė. Jeigu mes tąsyk, kada tas darėsi, iš didelių dangaus ruimų butume pažiurėję į musų žemę, tai ji, drauge su saule, butų mums persistačiusi teip, kaip persistato dabar dangaus ruimnose patinkamos dvigubos žvaigždės. Tik laikui bėgant, iš palengvo, kada ant žemės paviršiaus, kuri tąsyk išrodė lyg mažutė saulė, pradėjo darytiesi kieta žievė, apsiaučianti skystą branduolį, žemės kamuolys nužudė savo šviesą ir persikeitė į tamsią planetą.

Ji skėndo tirštuose debesyse, kurie, įkaitę nuo karštos žievės paviršiaus, smarkiai kilo augštyn, kad daug tirštesnėj negu dabar atmosferoj atiduoti savo šilumą. Atėjo laikas, kada pirmutinis lašas vandens nupuolė ant karšto žemės paviršiaus, net čirkšdamas umai vėl pavirto į garą, kaip darosi, jeigu užpilti vandenį ant įkaitytos geležies šmoto. Tokiu budu žemės šiluma nuolatai buvo išnešiojama vandens garų į tolimus ruimus.

Žemė nuolatos aušo, čirškianti lašai iš tirštų debesų puolė ant žemės vis tankiau ir tankiau — prasidėjo smarki kova terp ugnies ir vandens, kova ta traukiasi ir dabar ir pasibaigs drauge su pasibaigimu gyvybės ant žemės, kada ant jos viskas apmirs, išnyks gyvunai ir augmenys; bet drauge su tuom išnyks ir ugnis ir vanduo ir nebus kam daugiau kovoti.

Bet štai vanduo pradeda imti viršų: po savo garais jis palaidoja priešą — viską naikinančią ugnį, didžiausią priešą gyvybės. Ataušusi žemės žievė pasidarė storesnė ir drutesnė, galėjo daugiau ant savo paviršiaus pakelti; ant jos susitvėrė jurės, kurios paskui užliejo visą žemės paviršių. Debesys pradėjo atsiskirti nuo vandens ir iš chaotiškos betvarkos susitveria rubežius terp oro ir vandens, ko pirma nebuvo.

2. Pirmutinė žemė: kambriškas ir siliuriškas perijodai.

Kaip garai uždengianti žemę, teip ir susitvėrusios paskui, užklojusios visą žemės paviršių jurės negalėjo amžinai viešpatauti. Štai iš pradinio oceano iškilo didelės juodos kietos uolos: pirmutinė žemė, pirmutiniai sausi plotai, bet jie buvo tušti tirai, be jokios gyvybės, kilnojami uždarytos eile žemės žievės ir vandenų ugnies, kuri, nors pasodyta kalėjime, negalėjo nusiraminti, kaip ir žmogus sėdintis kalėjime nenori nusiraminti, bet stengasi pastoti liuosu, pasiliuosuoti iš po užrakto, viskas mat myli laisvę, o ne retėžius.

Nė jokio gyvo daigto nebuvo ant tos pirmutinės sausos žemės, tuščia aplinkui ir tik kur-ne-kur iš jurių kįlo šmotai dumblinio jų dugno; iškėlė jį ta pati vandenų uždaryta žemės viduriuose ugnis, kuri ir sykį iškeltą jurių dugną, gana tankiai vėl jose skandino.

Šiluma žemės oro, kuris buvo kur kas šiltesnis negu dabar, greitai išdžiovino tas iškilusias iš vandens sausos žemės dalis; iš dugno iškilo ir kieti granitai, akmenys vartojami šiądien prie statymo didelių triobėsių ir didelių, per amžius besilaikančių, stovylų. Niekur ant tos iškilusios iš jurių vandenų sausos žemės šmotų nematyt buvo nė mažiausio ženklo kokios nors gyvybės.

Kur ji turėjo atsirasti, kaip ji prasidėjo? Apleisime tą klausimą, kadangi mat žmogus negali susekti pradžią visko; jis suseka vien tą, kas yra, ką jo akis mato ir atranda, daigtai gi, kurie nuo jo akių paslėpti, ant visados pasilieka neišaiškintais, nepaisant ant viso didumo ir gabumo žmonių proto. Rods apie pradžią gyvybės pakelta daug spėjimų, bet jie vis pasiliks spėjimais, iš tikro pradžią gyvybės tikrai susekti turbut žmogus niekada neįstengs, turės pasinaudoti vien iš spėjimų, bet jais neužganėdįs tų, kuriems spėjimų nepakanka.

Ar galėjo gyvybė atsirasti iš negyvų minerališkų medegų? Darodymo aiškaus to mes šiądien niekur surasti negalime. Gal gyvybė atėjo ant žemės nuo kitų dangiškų svietų apgyventų nuo seniau, ar gal gamtoj terp negyvų medegų yra ir gyvos, kurių mes surasti ir patėmyti nemokame — mes to nežinome ir gal niekada neįstengsime to susekti. Vienas čia yra neužginamu: kad teip kaip išarta dirva nepasilieka ilgai nuoga, bet greitai apželia visokiais žolynais, teip prieš daugelį amžių, kada gyvybė apsireiškė ant žemės, apsireiškė didelėj kruvoj ir apgyvendino tuščius iki tam laikui žemės ruimus.

Pirmutinėse jurėse iš syk atsirado ypatiškos veislės maži vėžiukai, kurie, teip kaip visiems žinomi stovinčiuose vandenyse gyvenanti kuoriai arba infuzorijos ant gyvenimo mažai reikalauja. Jiems giminingi *trilobitai* ir šiądien gyvena didelėse jurių gilumose. Jiems giminingi yra ir kiti gyvunai gyvenanti iki šiol dėžėse, o iš jų, laikui bėgant, išsidirbo teip vadinami *amonitai*.

Visi tie gyvunai atsirado ant žemės teip vadinamame kambriškame perijode, laike tvėrimosi to perijodo žemės sluogsnių.

Plaukinėti vandenyj tų laikų sutvėrimai nemokėjo, nors jurės užėmė daug didesnius plotus negu dabar; jie slankiojo ant jurių dugno ir nė jokios draskančios žuvys nestabdė veisimosi tų nerangių sutvėrimų.

Pirmutiniai gyvunai, atsiradę ant žemės.

Ne sykį pasitaikydavo, kad tie pirmutiniai vėžiai iš jurių gilumų likosi vandens išmesti ant ką tik pasidarusios sausos žemės. Tuli iš jų, žinoma tvirtesni, patekę į negilias pakrančių vietas, į drėgną, bet kartais išdžiustantį dumblą, stengėsi prisitaikyti prie naujų aplinkybių, daugybė gi silpnesnių, negalinčių prisitaikyti, pražuvo. Po įtekme persikeitusių aplinkybių, patekę ant sausžemio tos veislės gyvunai pradėjo teiposgi iš palengvo persikeitinėti. Žinoma, toks persikeitimas atsibuvo labai palengva, vos užmatomai, bet visi tie persikeitimai buvo perduodami gyvunų vaikams ir su laiku pasidarė gana žymios permainos.

Prisitaikymas atsibuvo visokiais keliais, sutikmėj su tuom, kokios permainos naujose aplinkybėse kovoj už buvį pasirodė reikalingiausioms; tos ypatybės buvo perduodamos vaikams, o tie vėl jas perdavė savo veislei. Tokiu budu permainos, kokių reikalavo naujos gyvenimo aplinkybės, ir kova už buvį traukėsi be paliovos, nors ir pelengva, teip

(Toliaus bus.)

Isz visur.

|| Iš atskaitos Maskolijos kelių ministerijos matyt, kad pirmutiniame pusmetyj šių metų Maskolijoj atidaryta naudojimui geležinkelių: Europinėj Maskolijoj 648 viorstai, Finlandijoj 200 viorstų, Siberijoj 25. Dabar dirba 5108 viorstus naujų geležinkelių, iš jų: nuo Bolagojo į Sedkaus 1083 viorstai; nuo Peterburgo į Viatką 867 viorstai, nuo Orenburgo į Taškentą 1742 vior.; aplink ežerą Baikal (Siberijoj) 193 viorst. Daleista padirbti geležinkelį nuo Permo į Kurganą 734 vior. į Petrozenkovską 225 vior.; nuo Chersoniaus į Nikolajevą, 60 vior. Iš viso, ant ploto trissyk didesnio už Suvienytas Valstijas, Maskolija turi vos ne 54000 viorstų geležinkelių, taigi vos dešimtą dalį to, ką turi Suvienytos Valstijos. Teisybė, Suvienytose Valstijose paprasti keliai niekam netikę, bet ir Maskolijoj gerų paprastų kelių, pliantų yra labai mažai.

|| Vėl viena vokiška kunigaikštienė, kunigaikštienė Louise Sachsen Koburg Gotha, padirbo skandulių, iš ko matyt, kad net kunigaikštienės, ten kur atsiranda meilė, nesirupina apie kunigaikštystės garbę, meilė pergali valdžią. Kunigaikštienė Louisa prapuolė iš hotelio mieste Bald Elster ir pabėgo su savo numylėtiniu, grafu Mattositsch Keglewitsch, nesirupindama apie savo vainikuotą ir turintį valdžią vyrą. Valdžia prieš meilę ne atsveria. Tuom tarpu valdonų šeimynose ant meilės nieks ne paiso, per tai tokiose šeimynose ir pasitaiko visoki skauduliai. Gamtos tiesų dar nieks ne perkeitė, ne išnaikino; kas jas nori išnaikinti, vis apsirinka; kunigaikštienės turi juk tuos pačius palinkimus, ką ir paprasta kaimo mergina. Už myniojimą gamtos tiesų, ankščiau, ar vėliau ateina kerštas.

|| Vokiški laikraščiai praneša, buk aniolams statomiems atminimui protestoniško tikėjimo mieste Speyer, bažnyčios architektorius užsimanė paimti vaikus vokiško ciecoriaus, bet ciecoriui tas nepatiko, jis atsakė, jog jo vaikai ne aniuolai (apie tai visi žino), bet ciecorienei architektoriaus užmanymas teip patiko, kad ji privertė ciecorių ant to sutikti. Taigi mat nors sykį Speyero bažnyčioj bus stovylai Vokietijos ciecoriaus vaikų už aniuolus perstatyti ir protestonas galės iš to džiaugtiesi. Gerai dar, kad protestonai prie aniuolų nesimeldžia.

|| Ant svieto daug yra moterų, kurių turtai skaitosi milijonais. Turtingiausia ant svieto moteris — yra našlė Vokietijos kanuolių fabrikanto Kruppo: jos turtai verti 124 milijonus. Iš amerikonių, turtingiausia yra Vanderbiltienė, jos turtas siekia 80 milijonų doliarių, Huntingtonienės 75 milijonų, Valkerienės 50 milijonų, Potterienės 45 milijonų, Gailelienės 40 milijonų, Greėnienes 35 milijonų, Astorienes 30 milijonų, Gouldžiutės 25 milijonų, Hearstienes 55 milijonų doliarių.

|| Austrijos ir Vengrijos kariumenėj iki šiol viešpataujanti kalba buvo vokiška, nuo dabar magyariškai pripažintos lygios su vokiška tiesos. Jeigu išplatintos tapo tiesos magyariškos kalbos, tai tokio jau išplatinimo turi tiesą reikalauti čekai, lenkai, rusinai, slovakai, italijonai, rumenai ir kitos Austrijos tautos. Kuom magyariška kalba geresnė už kitas?

|| Austrijoj vokiečiai pasitraukė iš darbininkiškos Austrijos partijos todėl, kad joje darbininkai visų tautų turi lygias tiesas; vokiečiai mat nori kitų tautų darbininkus už savo vergus laikyti. Vokiečiai darbininkai sutvėrė atskirą vokišką darbininkišką partiją ir joje labiau gina vokietystės, negu darbininkų reikalus.

|| Berlyno laikraščiai, nors maskoliškas randas užsigina, praneša, jog už paliuosavimus Vokietijos prekystai, Vokietijos randas sutiko padėti Maskolijai dėtraukti Vokietijoj paskolą ant vedimo karės su Japonija. Ant surinkimo 100 milijonų doliarių, Vokietijoj bus emituoti maskoliško rando bankai.

|| Itališkas laikraštis „Avanti" garsina apie darbus caro šnipų Italijoj. Terp kitko jie spaudino Italijoj revoliucijonieriškus atsišaukimus ir juos siuntinėjo ant visokių antrašų į Maskoliją. Daugelis lenkų ir žydų iš tos caro agentų prokliamacijos likosi į Siberiją išsiųstų.

|| Kunigas Rochiggians iš Ascati, Italijoj, kuris buvo apskųstas, buk pardavė brangius senus bažnytinius rubus, už ką tapo į kalėjimą pasodytas, jame pasikorė. Rubai tie per tarpininkus pateko amerikoniškam milijonieriui Pierpont Morganui.

|| Newfoundlando pakrantėse nuo prancuziško žvejų laivo „Colezaine" pražuvo 30 kurėjų, liko tik trįs iš viso. Patikęs tą laivą kanadiškas „Troap" mena, jog ir su likusiais žmonėms prancuziškas laivas laike siautusios vėtros turėjo paskęsti.

|| Vengrijoj teip užsiviešpatavo merginų prekysta, kad valdžios nė jokiu budu negali jos apstabdyti. Iš Vengrijos prekėjai rupina tavorą paleistuvystės namams rytuose ir pietinėj Amerikoj.

|| Iš Maskolijos į Galiciją perėjo maskoliškas pulkauninkas su 25 kareiviais. Austrijos pusėj pulkauninkas davė kiekvienam kareiviui po 20 rubl. ant nusipirkimo drabužių. Tie, matyt, nenorėjo mušti japonų.

|| Mieste Lodz, Lenkijoj, ant upės Kamien paskendo laivas; iš buvusių ant jo žmonių — 70 prigėrė, o 30 likosi išgelbėtų. Ant minėto laivo buvo vietos tik 30 žmonių, o jis paėmė 70.

|| Ant Newfoundlando, angliškose šiaurinės Amerikos valdybose girių gaisrai išnaikino kaimą Little Bay. 300 šeimynų neteko turtų ir pastogės. Besigelbint nuo ugnies, prigėrė du vyriškiai.

|| Vokietijoj visi metalinių dirbtuvių darbininkai buvo štraikus pagarsinę, bet fabrikantai nusigando ir nusilenkė, abidvi pusės geru susitaikė ir tokiu budu štraikai likosi prašalinti.

|| Biznio vedėjas cirko Barnan & Bailey, Robert Norden, Berlyne likosi suareštuotas, kadangi mat jis su reikalaujama Vokietijoj kaucija kokias ten prigavystes papildė.

|| Maskoliški kreizeriai, plaukinėjanti Išpanijos, Prancuzijos, Portugalijos pakrantėse gavo vėl prisakymą sulaikinėti angliškus garlaivius gabenančius anglis į Japoniją.

|| Revoliucijonieriai apgulė Paraguajaus sostapilį, miestą Asuncion. Maisto produktai mieste neišpasakytai pabrango: kyliogramas (2 svarai) duonos kaštuoja 1 dol.

|| Nuo 1896 m. iki 1901 m. skaitlius Prancuzijos gyventojų, pasi daugino tik ant 444613, tame buvo 220049 čia gimusių vaikų, o 224564 ateiviai iš kitų kraštų.

|| Republikoj Mexico, prie Texaso rubežių, išdegė miestas Juarez. Sudegė didesnė pusė miesto namų. Blėdys gaisro padarytos labai didelės.

|| Miestelyj Wolbrom, Lenkijoj, siautė gaisras, kuris išnaikino 160 namų, o terp tų ir katalikišką kleboniją. Sudegė ir vienas vaikas.

|| Konstantinopoliuj pasimirė buvęs sultanas Marad, nuo sosto prašalintas dabartinio sultano ir laikytas iki šiol nelaisvėj.

|| Ant Kanariškų salų atkako maskoliški kariški laivai Baltiko laivynės paimti anglis nuo jų laukiančių porte laivų.

|| Garsus Italijos vulkanas Vesuvius vėl pabudo iš miego, meta ugnį ir akmenis, iš olos teka upė degančios lavos.

|| Prusuose, Šlezijoj, mieste Graupen siautė gaisras, kuris išnaikino 50 namų, neskaitant negyvenamų triobų.

|| Ant Filipinų salų išdegė miestas Binaug. Ugnyje pražuvo 100 žmonių, o 5000 neteko turtų ir pastogės.

|| Čekijoj, einant kariumenei į Kostelic, 8 kareiviai numirė, o 85 nuo pailsio sunkiai apsirgo.

Vargsze Lena.

Parašė Alfred von Gedenstjerna.

Ji turėjo septynioliką metų ir per visą savo amžį ne matė nė vienos linksmos dienos. Ji turėjo septynioliką metų ir ji nežinojo, kas yra motinos apglėbimas, glamonėjimas lengvų, nors šiurkščių rankų; ji beveik galėjo suskaityti, kiek kartų ji privalgė ganėtinai. Ji ne atminė nė tėvo, nė motinos. Tėvas pateko į pataisymo namus už tai, kad užmušė žmogų; motina gi numirė tąsyk, kada Lena nemokėjo dar vaikščioti. Tąsyk valščius, su primokėjimu dvidešimts septynių doliarių, primetė Leną kurpiui, kuris turėjo penėti kudikį, rėdyti ir duoti jam reikalingą motinišką meilę. Bet kad tie doliariai ėjo ant duonos plutų, šaltų bulvių, skudurų mažam kunui, tai ant motiniškos meilės liko vos nevos trečdalys doliario. Nors ji buvo maža, išbalusi ir teip išdžiuvusi, kad galima buvo lengvai suskaityti visus šonkaulius ant jos tamsaus kuno, ją mėtė iš kampo į kampą ir tankiai išmetinėjo, kad ji „ėda kaip gyvulys." Vos kiek paaugo, vertė ją dirbti: kasti daržą, ravėti žoles kiaulėms, nešioti vaikus, už tai valščius primokėjo už ją kurpiui jau tik dešimtį doliarių. Pradėjo rengti ant galo prie konfirmacijos (pirmos išpažinties). Kada kiti vaikai apsimainikavo visokioms dovanoms, ją apdovanojo vien išjuokimais ir kumščioms. Nasuprantamu jai rodėsi visas mokslas apie Dievą, kuris myli visus vienokiai ir apie Išganytoją, kuris net numirė už žmonis. Po konfirmacijai, pasiliuosavus nuo kurpiaus globos, ji pasisamdė pas turtingą ukininką už 20 doliarių pirmuose metuose, o už 23 antruose.

Darbo buvo pakaktinai, bet už tai ir baduoti ne reikėjo ir mušimai pasibaigė. Tada išnaikintas kunas susidrutino, apdegusios rankos suapvalėjo, nugara išsitiesė, veidas paraudonavo ir akyse prašvito džiaugsmas. Ji buvo graži, persistatė gardžia paukštiena visokiems paleistuviams. Septynioliktuose metuose kraujas karštas, o vasara teip graži. Buvo teip saldu klausyti meilės žodžių šiltuose vasaros vakaruose ir jausti meilius glamonėjimus ant savo veido. Nieks iki šiol ant jos ne atkreipė savo atidos, niekas maloniai su ja ne kalbėjo ir ant syk! ant syk karštos akys jieško jos akių, ją apglebia tvirtos drebančios rankos, karšti bučiavimai dega ant jos drebančių lupų. Pamislyk tik, kad Lena pastojo kam brangi, kad yra ant svieto žmogus, kuris jos ne niekina. Teip traukėsi per visą vasarą, bet rudenyj jau visi žinojo, kad gaspadoriaus sunus ją prigavo. Tėvai suvadžiotojo išvarė Leną....

Ji verkė ir mėtėsi, nežinodama, ką daryti su kudikiu. Prasidėjo baisi, sunki kova už gyvastį. Pirmus metus praleido ant audimo, mezgimo pirštinių ir badavimo. Kada vaikas sulaukė metų, ji pradėjo jį palikti vieną namieje, pasisamdė prie kulimo į kaiminyšką dvarą. Rytmetyj ji gesino ugnį, kavojo peilį, žirkles ir adatas, rakino duris ir prašė kaimynės: „prižiurėk jį, o jeigu jau per daug staugtų, duokie jam duonos trupinių, esančių ant lentynos."

Pavasaryj ir vasaros laike ji dirbo ant ukininkų laukų, gaudavo valgį ir 12 centų ant dienos, rudenyj, už bulvių kasimą, gaudavo tiek jau centų ir po 20 virtų bulvių ant pietų.

Lena dirbo greitai ir gerai, ji įgavo garbę geriausios darbininkės kaime ir stengėsi nenustoti garbės, pastoti reikalinga pagelbininke ukininkų, kada pas juos atsiras daugiau darbo.

Nusileidžiant saulei, kada tamsa pradedavo gulti ant laukų, girios kelias temo, peledos šaukė savo vaikus ant vakarienės, visada girdėt buvo greiti žingsniai neapautų kojų, bėgančių per nupuolusias spygles ir sausas kosulys besiveržiantis iš keno ten krutinės. Tai Lena skubinosi pas savo vaiką su skaudančia nugara ir plyštančia nuo skaudėjimo krutine. Juo arčiau ji buvo savo namelių, juo greičiau plakė jos širdis po pilka, peršlapusia nuo prakaito sermėgaite, juo greičiau mušė purvinos kulnys į sudriskusias sijono padėlkas. Ak! juk jis galėjo užslinkti augštyn ir išpulti per langą, nors ji ir nustumė stalelį nuo sienos! Jis galėjo užlipti ant skrynios ir nusisukti sprandą!.... Ji ne drebėjo, kada ant licitacijos žmogiškos mėsos kurpius reikalavo už ją 17 auksinų; ji ne drebėjo, kada ukininko pati, kurio sunus į nieką pavertė jos visą gyvenimą, išvarė ją iš namų, rėkdama, jog ji išardė jos šeimynos ramybę. Bet ji drebėjo už savo Petrą, vaisių jos gėdos, už kudikį, kuris darė dvigubai sunkesniu jos gyvenimą, sunkino kovą už duonos kasnį.

Kada vaikas buvo sveikas ir linksmas, vadino ją „mama," arba kada stovėjo prie durų, arba snaudė parėmęs savo išdžiuvusį veidelį ant rankutės, ji iš tikros širdies džiaugėsi, tai buvo jos vienatinė linksmybė liudname jos gyvenime. Ji rėtai jį bučiavo, ji ne glamonėjo jo, bet jos vargšė širdelė plakė teip šiltai kaip ir po brangiau siu audeklu. Namieje ji paimdavo kelis lašus pieno, kurį jai padovanodavo ten, kur ji dirbo, arba nuograužas dešros, gautas nuo darbininkų, kartais pirktą kromelyj silkutę. Paskui užkurdavo ugnį, imdavo Petrą ant rankų, penėdavo ir supdavo jį. Keliai skaudėjo, o akys be mislies žiurėjo į ugnį. Ant galo Petras užmigdavo, šakos sudegdavo, o lytaus lašai vis smarkiau mušė į popierą, su kuria buvo užlipytas sukultas langas.

Tai buvo rytmetyj prieš Kalėdas, dvare pradėjo kulti. Viskas buvo parengta ir darbas turėjo prasidėti.

— Viskas prirengta?

— Ne, palaukkite, Lena turi po cilinderiu nužarstyti grudus, o jos dar nėra.

— Ko ji, kvaila boba, ne ateina? Laukė penkias, gal dešimtį minutų ir ant galo jos vietoj pastatė kitą darbininkę ir dvaro užveizėtojas pasakė, jog Lena, už savo apsileidimą daugiau ne gaus darbo! Bet buvo tai ne didelė bėda: Lena daugiau ne reikalavo darbo. Vargas, darbas virš pajiegų, gruodžio šalčiai atliko savo darbą. Vakar ji du kartu turėjo sustoti, eidama namon. Ji pasirėmė į beržą su galva ir raudoni lašai pasirodė ant jos lupų. Iš pradžių palengva po du — tris, kaip ašaros pas žmogų, kuris retai verkia, paskui vis greičiau ir greičiau bėgo, kaip kraujas iš žaizdos sužeisto kareivio: juk ir ji puolė ant mušio lauko, kovodama už duonos kasnį sau ir savo vaikeliui. Paskui ji nuslinko namon, davė savo mažam Petrukui duonos ir bulvių, užkurė, kaip visada, ugnį ir sėdo prieš ją su kudikiu ant rankų. Maži, permatomi lašai byrėjo ant vaiko veido.

— Mama, per stogą vėl varva — verkė vaikas.

Lena nusišipsojo pirmą kartą nuo ilgo, labai ilgo laiko ir nušluoste ašaras šlapiu sijono galu. Paskui gulė su juom į lovą ir abudu sunkiai užmigo.

— Mama, ar turi dar bulvių? Aš teip alkanas — verkė vaikas pabudęs naktyj. Bet motina miegojo ir ne girdėjo. Vaikas vėl palindo po užklodalu ir padėjo galvutę ant motinos krutinės. Bet po kokiai valandai jis vėl pakilo.

— Mama, ar neturi kuom manę papenėti? Man teip šalta!

Bet Lena ne krutėjo, jai norėjosi nors sykį, kaip reikia, išmiegoti. Tada vaikas pradėjo verkti ir šaukti.

— Mama, miela mama, užkurkie ugnį, aš teip bijau!

Garsesniu ir garsesniu darėsi vaiko verksmas. Lena gulėjo sustingusi, be krutėjimo: ji ant visados užmigo, miegojo sunkiai ir ilgai po ilgai darbščiai dienai.

Mažas Petras rekė ir verkė, kiek tik jo pajiegos daleido. Jis kabinosi už motinos kaklo, glostė, glamonėjo, šaukė ir meldė. Ant galo ir jis išlipo iš lovos, pribėgo prie durų ir pradėjo šaukti:

— Atidarykite, atidarykite!

Bet gaspadoriai sunkiai miegojo ir nieko ne girdėjo. Jis pribėgo prie pečiaus, rado ten porą bulvių ir pradėjo jas valgyti. Valgė ir verkė. Nakties šaltis vis labiau apėmė jo silpną kunelį, jis pradėjo bėgioti po kambarį, atsimušdamas nuolatai į stalą ir šaukė.

— Mama, miela mama!

Ant galo jis užmigo ant šaltų grindų. Ten rado jį užtekanti gruodžio saulutė, kada rytmetyj, šalta, palša, palengva pakilo ties girios kraštu ir pažiurėjo per užlipintą su popiera langą mažų namelių.

Tokiame jau padėjime rado kaimo šaltyšius, kada vidurdienyj išlaužė duris, Leną ir jos sunų.

Vietines Žinios.

— Panedėlyj, apvaikščiojime valdžios įvezdintos teip vadinamos Darbo Šventės (Labor Day), šįmet ne dalyvavo tiek daug darbininkų, kaip tas paprastai kituose metuose budavo. Straikų apimtas Chicago, ypač gi straikas skerdinyčių darbininkų, daug prisidėjo prie sumažinimo didelių darbininkiškų parodų. Daugumas darbininkiškų organizacijų stačiai nubalsavo parodose nedalyvauti ir nedalyvavo. Kuomet pereituose metuose parodaujančiųjų eilėse dalyvaudavo apie šimtą ir daugiau tukstančių darbininkų, šįmet jų buvo ne daugiau per 45 tukstančius. Iš tikro, kam gi gali rupėti kėlimas linksmių parodų, kada alkis kankina. O Chicagos darbininkus, ypačiai skerdinyčių, kur dirba ir didžiausioji čia gyvenančių lietuvių dalis, jau nuo septynių ar aštuonių sanvaičių vargas kankina.

— Atbėgęs State ulyčia iš šiaurinės miesto dalies ulyčinis trukis, panedėlyj, be mažo ne įvažiavo į perkertančią ulyčią upę, ant kurios tiltas tuosyk buvo augstyn iškeltas. Trukis buvo pilnas žmonių, motormonas gi Williams, pastebėjęs, kad tiltas iškeltas, stengėsi įsibėgusį trukį sulaikyti, bet bremzė visai neklausė ir trukis, perlaužęs prietilčio garadą, pirmgaliu pasikorė ant kranto. Ant laimės pasažieriams visiems pasisekė iššokti iš karų, pažeidimą aplaikė tik vienas motormonas, bet ir tai nepavojingai. Pasikorusį karą išvilko ant kraš to su pagelba arklių.

— Policijai pasisekė sugauti septynis vaikiozus iš plėšikų bandos, kuri anksti panedėlio rytą sušaudė tulą Joseph Burns ir jo brolį Robertą. Vaikiozai prisipažįsta prie papildytos užmušystos. Suareštuotiejie visi čekai: Kocka, Novak, Matus, Kaler, Condre ir du broliu Sokup.

— Du nesugauti plėšikai atsilankė nedėlios rytą į aptieką Stolz & Grady, ant kertės North Clark ir Indiana ulyčių, ir su revolveriais rankoj privertė esantį aptiekoriaus pagelbininką atidaryti kasą, iš kurios vagiliai pasiėmė rastus ten 150 doliarių. Nuo aptiekoriaus pagelbininko paėmė da auksinį laikrodėlį ir brangų žiedą.

Kaip republikonai gali papažįmėtinai pakili.

Spartus pakylimas George B. Cortelyou į galybę ir urėda tai darodo.

Dauguma atkeliavusių iš svetimų salių ukėsų nesupranta progos kaip geras apsukrus darbininkas republikonas gali įgyti gerą vardą bei urėdą šioje šalyja, ką darodys žemiaus privestas paveikslas. Tuom pasekmingu vyru yra George B. Cortelyou, dabartinis pirmsėdis tautiško rupublikonu komiteto, vedančio didelę kova, kuri turi užsibaigti išrinkimu republikonisky kanditatų spaliu mėnesije.

Jis įgijo spartų atsižymėjimą energiškai, išmintingai ir teisingai dirbdamas su pasišventimų už dideję republikonų partiją prie kurios jis priklauso.

Ant kiek jam seksis augščiau pakilti ateitė tik parodys, tuom tarpu jo tolesnis pasisekimas yra ne aprubežiuotas.

Šimtai tukstančių ateivių ukėsų turi tokią pat progą atsižymėti kaip P. Cortelyou, kurie iš visų pajiegų stengsis pagelbėti p. Cortelyou išrinkti visus republikonų kandidatus ateinančiam spalių mėnesije.

Jeigu republikonai pergalės, tuomi duos progą ateiviam ukėsam atsižymėti, o p. Cortelyou gaus vieną daugiau nuopelną, o kad jis dirba dėl gerovės republikonų, jo pasisekimas bus visuomeniškas. Papasakokie savo pažystamiem apie jo gyvenima ir darbus, primydamas, kad jie patys arba jų vaikai, gali teip pat pakilti jeigu turės energija, gabubą ir iš visu pajiegu dirbs dėl gerovės republikonų partijos, kaip p. George B. Cortelyou dirba.

Perskaitykie jo gyvenimo aprasymą su atyda, kurs yra labai pamokinantis: George Bruce Cortelyou iš Hempstead N. Y. Pirmsėdys Republikonų Tautiško Komiteto, užgimes mieste New York, 26 Liepos, 1862 m. mokinosi publiškose ir privatiškose mokslainėse; pabaigė mokslą „Hempstead L. I. Institute" ir „State Normal School," Westfield, Mass. gavo pagarbės ženklą L. L. B. iš Georgetown ir L. L. M. iš Columbia University, o 10 birželio 1903 m. žymę L. L. B. iš to pat universiteto: 1883 m. pastojo tiesų reporteriu New York'e, nuo 1885—1889 buvo perdėtiniu pradinių mokslainių New York'e, tame pat mete prasidėjo jo publišką tarnystė ir buvo privatišku sekretorium, keleto urėdu kaipo tai: Post Office Inspector New Yorke, the Surveyor porto New York ir ketvirto Assistant Postmaster — General; spalių mėno 1895 gavo už raštininką prie prezidento Cleveland, vasaryje 1896 išpildančiu rašėju. 1 liepos 1898 pagelbininku sekretoriaus prezidento McKinley; 13 balandžio 1900 presidento sekretorium, antru kart paskirtas 15 kovo, 1901, o 16 rugsėjo 1901 priimtas prezidento Roosevelt. 16 vasario 1903 paskirtas ministeriu naujai uždėtų Pramonės ir Darbo šakų ir tą pat diena patvirtitas, 23 berželio 1904 išrinktas Pirmsedžiu Republikonų Tautiško Komiteto.

Kodėl ateiviai ukėsai paremia prezidentą Roosevelt.

Jis gina jų tiesas ir reikalus, jo partija užstoja ir vektuoja juos, suteikdamas lygias tiesas su Amerikoj gymusiais.

Jus kurie atėjote iš kitų šalių jieškoti luosybės, pasisekimo ir laimės luosoje Amerikoje kaipo tai: lenkai, ungarai, lietuviai, italijonai, čekai ir maskoliai, iš prigimimo esate patraukti paremti ir balsuoti už Roosevelt ir Fairbanks. Kodėl? Kodėl jus turite balsuoti už Republikonus?

Ant to štai šitoki atsakymai:

1. Už tai kad prezinentas Roosevelt perstato ir išpildo didelę užduotę, kuri ir jus atgabeno į šitą

šalį. Jus atkelevote todėl kad gyvenimo išligos čion yra geresnės negu jusų tėvynėje. Atėjote pagerinti savo buvį, rasti geresnį darbą, geresnę užmokesti, geresni naminį gyvenimą, geresnes progas dėl jus vaikų. Kodėl viskas yra čion geriau? Už tad, Amerikos apsaugojimas rupinasi apie darbą, ir darbininkus, duoda jiems nuolatinį darbą su gerų užmokesčiu. Prezidentas Roosevelt užstoja apsaugojimo tiesas, kurios atneše didelę naudą. Jis ir ant toliaus jas užlaikys. Demokratų partija ir jų kandidatai yra priešingais toms tiesoms. Balsuodami už Roosevelt, jus balsuojate už savo gerovę. Balsuodami prieš jį, jus pats sau skriauda darotė.

2. Už tai kad prezidentas Roosevelt ir jo partija rėdo pagal tas idėjas, kurias jus turėjote savo tėvynėje. Jus jautėte, kad visi žmonės turi lyges tiesas, kad tiesdarystė turi buti daroma tarpe žmonių be skirtumo jų padėjimo ar užsiėmimo, kad prasčiokai turi buti užstojami, kad jų vaikai turi turėti liuosas mokslaines, su atsakančiu laiku. Nė viena partija nėra tiek nuveikusi kaip partija Prezidento Roosevelt.

3. Už tai kad prezidentas Roosevelt įvedė ir užlaiko amerikonizmą ant lygio laipto su kitoms pasaules valstijoms ir priverčia anuos elgtis teisingai visuose reikaluose, kliudančiuose Ameriką.

Jisai tiki kad Amerika turi išsiplatinti po visą svieta. Jus patys arba jus draugai sugryžtate atgal į tėvinę, jus norite užstojimo, prezidentas Roosevelt jums ne atsakys, jo priešininkai, bijosi užsikabyti. Ar jus ne norite, kad urėdas jusų šalyje, užlaikytu jusu tiesas kaip amerikos ukėso?

4. Už tai kad prezidentas Roosevelt, globia visus Suvienytų Valstijų ukėsus be skirtumo ar čion gimes ar ateivys. Kuomet Ion Perdicaris, graikas, bet Amerikos ukėsas, buvo pagautas ir į kalinį inmestas mieste Tangierse, prezidentas Roosevelt nusiuntė Amerikos laivinę jį išgelbėti. Kuomet Sultanas nedavė lygių tiesų Amerikonams Turkijoja su kitomis tautomis, prezidentas Roosevelt nusiuntė Amerikos kariškus laivus į Smyrną kad priversti teisingai pasielgti. Po Roosevelto valdžia Amerikonai yra užtariami visur.

Šitai yra kelios priežastys kodėl ateiviai ukėsai turi ji paremti. Balsuodami už jį jus bulsuojate už savo gerovę.

Draugyscziu Reikalai

Draugyste Sav. Roko laikys nepaprasta susirinkima 18 d. rugsejo (September) saleje Juozapo Kavarskio 1193 S. Oakley ave. ant kurio neatbutinai kiekvienas sanarys turi pributi be atsisakymo. Nepribuve tures užmoketi bausme $1.00.

Kiekvienas sanarys te prisiunczia savo adresa pas sekretoriu, Thos Rudis 98 W. 23 Pl.

Prezidentas Jonas Jauksztas,
Sekretorius T. Rudis.

Waterbury'o „Susivienijimo Lietuviu Laisvamaniu" kuopa paaukavo „Auszros" draugystes moksleiviu fondui po 20 egzemplioriu sekancziu S. L. L. iszleistu knyguczių:

Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Preke 10c.

Dvyniai vagiu. Preke 25c.

Užmuszimas caro Aleksandro. Preke 15c.

Ar vyskupas Valanczius nebuvo vyliugiu lietuvystes. Preke 15c.

Kaip geriausiai laidoti numireli? Preke 10c.

Tokiu budu verte visu paaukautu 100 egzemplioriu knyguczių yra $15.00.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo broliu. Juozapo ir Jono Gelžiniu, Kauno gub., Raseiniu pav., Kviedainos miestelio, Juozapas gyveno S. Boston, Mass., Jonas Skagway, Alaska. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Ludvik Gelžnis,
439 W. Randolph st., Chicago, Ill.
(16—IX)

29 Augusto isz nežinomos priežasties paliko mano nama pasiimdama $20.00, mano pati Ona Bajuruniene po tevais Szukevicziute Kauno gub. Szauliu pav. Kurszenu vol., kaimo Mineikiu. Jeigu kas užtemys, meldžiu duoti man žine, už tai busiu dekingas. Jei in trumpa laika sugryžtu asz jai atleidžiu ir ne puses žodžio ne sakysiu.

Vincas Bajurunas,
313 First ave., Carnegie, Pa.
(9—23)

Pajieszkau naszles be vaiku arba ne jaunos dievobaimingos merginos, mokanczios nors biski ant raszto už gaspadine. Atsiszaukite ant adreso:
164 Canalport av., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo brolio, Barnardo Barnataviczio, Vilniaus gub., par. Alitaus, sod. Skraiczioniu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Mike Barnatavicze,
Box 5, Greenland, N. H.

Pajieszkau Juozapo Cheplausko kaimo Pantvardžiu ir Kasimiero Basczio, kaimo Rotulu abudu Kauno gub., Raseiniu pav., Jurbarko vol., turiu svarbu reikala. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Dominikas Naujokas,
8 Moore st., Cambridgeport, Mass.

Pajieszkau savo brolio, Petro Jaszukevicziaus, Vilniaus gub., Traku pav., Varenos vol., Marcikoniu sod., 9 metai Amerikoje, 3 metai atgal gyveno New Haven, veliau Branfort, kur dabar yra, nežinia. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jos. Yakovonis,
108 Bellevieu av., Brockton, Mass.

Pajieszkau savo draugu: Francziszko ir Domininko Palucku, Kauno gub., Sziauliu pav., Szaduvos parap., Žilionu sod., turiu svarbu reikala. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Petras Butkus,
1316 Rebbecca st., Alleghanny Co., Pa.

Pigei ant pardavimo groserne ir buczerne. Tirsztai apgyventoje vietoje lietuviu ir lenku. Adresas:

J. Valigolski,
1518 5th av., Chicago Heights, Ill.

Pigiai ant pardavimo du muriniai dvieju pentru namai, 1057 ir 1059 So. Lincoln st. Viename isz ju yra saliunas. Visi ruimai ir saliunas iszrendavoti. Rentas nesza 9%. Atsiszaukite pas savinink,

John Hargarten,
1057 S. Lincoln st., Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo 3 pentru murinis namas, akmenio prieszakis, po nr. 838 W. 39th st. Kitas vieno pentro namas ant 3 szeimynu po 4, 5 ir 6 ruimus. Teipgi medinis tvartas užpakalyje. Viskas nesza $61.00 rento. Gera vieta saliunui, groserniai ar buczerniai. Dasižinokite pas,

Walsh & Walsh,
145 La Salle st., Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo geras lotas arti 3 bažnycziu.

W. Bielinski,
655 W. 17 St., Chicago, Ill
(10—7)

Pigei ant pardavimo saliunas, geroj lietuviu apgyventoj vietoj. Norinti pirkti teatsiszauk ant adreso:

Mike Adomovicz,
3259 Bulter st. cor 33rd st., Chicago, Ill.

„AUSZROS" Dr-tes fondas besimokinancziai lietuviszkai jaunuomenei.

Buvo	$681.10
„Auszros" kuopa Chicagoj	6.00
Dr. J. Szliupas, Philadelphia	2.00
	$689.10

Lekcijos angliszkos kalbos.

Mokys raszyti, skaityti ir kalbeti angliszkai isguldant lietuviszkai, iszeidines nuo 1 lapkriczio 1904 sulyg 30 balandžio 1905 m. Kiekvienas aplaikys reguliariszkai kas nedele kurs užsiraszys lekcijas angliszkos kalbos, prisiusdamas $1.00 ir savo adresa pas

V. J. Petkons Home study,
303 N. Main st. Brockton, Mass.
(9—30)

Reikalingas lietuvys jaunas vaikinas, turintis nora dirbti, mokantis gerai raszyti lenkiszkai ir maskoliszkai, tegul atsiszaukia per laiszka ant adreso:

Henry J. Schnitzers Bank,
141 Washington st., New York, N.Y.
(9—16)

Reikalaujame kiekviename mieste lietuviszku agentu, pardavineti moteriszkus rubus, imti mieras nauju apstellavimu ir anuos pardavineti.

Turime tiktai viena agenta p. K. P. Szimkoni. Kiekvienai ypatai duodant užstellavima prisiuncziame savo apenta paimti miera, už tai rubus labai gerai ir gražei padarome. Teip pat reikalaujeme kriaucziu ir kriauczku, žinancziu gerai moteriszku rubu darba. Atsiszaukite per laiszka ant adreso:

J. F. Richardas,
136 Mople st., Holyoke, Mass.
(9—30)

Nuodai.

Sveikatos užveizda valstijos Illinois dabar perkratinėjo vieno garsaus daktaro įnešimą kurs užmanė, kad priversti visus vaistų ir valgomų daigtų išdirbėjus prilipyti ženklą su parašu „Nuodai," ant tų išdirbių kurie turi savyje nors mažiausią dalelę nuodingų priemaišų. Tokios tiesos aiškiai darodytų perkančiai visuomėniai, kad Trinerio Amerikoniškas Elixiras Kartojo Vyno yra vienintėlis, vertas užsitikėjimo vaistas nuo skilvio, neturintis jokių nuodų. Dirbtas yra iš gryno vynvuogių skystimo ir žolynų, kurie gelbsti sužlėbčiojimui ir išdirbimui čysto kraujo. Per daug metų šį gydykla yra tarpe žmonių, ir turi užtarėjus kiek vienoje šalyje, tik už tai, kad visuomet žmonės užganėdino. Visose skilvio ligose, ar nečystumo bei sumažėjimo kraujo, nerviškumo, kuno apsilpnėjimo, negalite rasti, skanesnio bei skubiau išgydančio vaisto, per Trinerio Amerikonišką Eliksirą Kartojo Vyno. Ant pardavimo visose aptiekose ir pas patį fabrikantą, Juozapą Trinerį, 799 S. Ashland ave., Chicago, Ill., Pilsen Station.

Lietuviszkiejie Europos laikraszcziai.

Varpas politikos, literaturos ir mokslo menesinis laikrastis. Metu preke.......... **$1.25**

Ukininkas tautiszkai-politiszkas menesinis žmoniu laikrasztis. Metu preke.......... **75 centai**

Abu laikraszcziu iszeina Tilžeie (Prusu Lietuvoje) kas menuo viena karta.

Kiekvienas lietuvis, noris politiszkai apsiszviesti ir geriaus suprasti Lietuvos reikalus ir savo pareigas, noris sekti Lietuvos visumenes gyvenima, savo broliu darbus Lietuvoj ir ju kovas su caro valdžia bei jos bendrais už savo tiesas, už geresne savo ateiti, — kiekvienas paminetuose laikraszcziuose atras daug naudingu žinu ir pamokimu.

Kas noretu parsisiusdinti viena ar antra laikraszti, arba ir abudu kartu, te padeda raszydamas ir siuzdamas pinigus toki adresa:

M. Saunus Fabrikstr. 27 Tilsit, Ostpr. Germany.

Arba ir katra nors isz žemiau paduotuju

M. J. Damijonaitis 3108 S. Halsted Chicago, Ill.

N. Gendrolius 116 Bowen St. So. Boston, Mass.

Kur gali gauti „Lietuvą."

„Lietuvos" redakcija turi savo agentus Brooklyne, Philadelphijoj, Baltimoreje,

Sztai agentu adresai.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand st.
Jos. Szunskis, 155 Metropolitan ave.

Philadelphia, Pa.
J. Gudavicze, 3104 Richmond, St.
Jos. M. Smolenski, 783 So. 2-nd St.,

Baltimore, Md.
Wm. J. Morron,
S. E. Cor. Sharp & Camden sts.

Pas szituos agentus gausite „Lietuva" už 5c. kas subata.

Pinigų Prekė.

Iki 500 rubliu, rublis po.......... 52¼
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po..52⅛c
Virsz 1000 rubliu, rublis po..........52⅛c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikszcziotu ir niekur nežutu, tai siuskite per „Lietuvos" redakcija, adresuodami: **A. Olszevski, 924 33rd St., Chicago, Ill.**

Lietuviszka Banka.

(Uždeta 1888 mete.)

Siuncziam pinigus greitai ir saugiai in visas dalis svieto. Parduodame Laivakortes ant greicziausiu laivu. Paczto Sta. No. 8.

S. Mack,
212 First St., Elizabeth, N. J

Lietuviszka Aptieka.

Kuri randasi po **No. 167 W. 18th ir Union st.,** nuo 1 dienos rugpjuczio pe rejo ant mano locnastles.

Mano Aptieka dabar yra aprupinta kuogeriausioms Amerikoniszkom ir Europiszkom gyduolems, ypacz dabar szviežiai partrauktom isz seno Krajaus. Receptai būna iszpildomi su didžiausiu atsargumu.

Prekes gyduoliu dabar yra numažintos. Del neturtingu, kurie tures paliudijima nuo vietinio prabaszcziaus, Daktaras ir gyduoles bus duotos už dyka.

Daktaras J. J. Golembiowskis visada randasi mano Aptiekoj, kitus Daktarus, jeigu kas nori, paszaukem per telefona diena ar nakti.

Tikiuosi, kad tautiecziai atsilanke in mano aptieka visados bus užganedinti.

Su guodone,

J. L. Žukauskas,
Lietuviszkas Aptiekorius.
167 W. 18th st., Chicago, Ill.

P. S. Asz teipgi siuncziu pinigus in visas dalis svieto pigiai ir greitai, ir parduodu szifkortes ant visokiu liniju ir laivu. Priegtam užlaikau lietuviszku knygu krautuve.

Pasarga prie szifkorcziu

Nuo dabar emigrantai važiuojanti in Amerika turi tureti szifkorte ir $15.00 piningu kiszeniuje. Kas neturi $15.00 apart szifkortes, to neinleidžia in Amerika pakol jo gimines jam neprisiuncziа, o jei ne, tai gražina ji atgal. Tokios dabar yra naujos tiesos emigracijos užveizdos.

PREKYSTE

Laikrodeliu, laikrodžiu sieniniu, staliniu, budinancziu ir kitokiu. Žiedu, spilku, lenciugeliu, drukuojamu masrineliu. Visokiu muzikaliszku instrumentu ir daugybes kitokiu tavoru. Teipgi padirbam Draugystem paczetis, sagutes ir tt. Darba gvarantuojam.

Apsteliavimus isz kitu miestu iszpildau greitai ir prisiuncziu i visus Amerikos krasztus. Dideli Kataloga prisiuncziu dykai, kas prisiunczia savo adresa ir už 10 centu marke del paczto kasztu. Adresas.

M. J. DAMIJONAITIS,
3108 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Nuo Korn-spanduku ant koju tik 10c.

Gvarantavojeme iszgydyma.

Dantu gelimo ir Skorbuto, Papuczkus nugidit. Plauku slinkima sulaikite ir sutankite ant praplikusios galvos, Pleiskanas isznaikina. Teipgi turime vaista del isznaikinimo plauku, kad barzda nereiktu skust, arba moteris turi ant apgimimo ligus gyvaplaukius, mes esame SPECIJALISTAIS.

J. M. B. Chem, Co.
box 160 Sta. W. B'klyn-New York

SKUBINKITE

Pirkti Szifkortes pakol pigios, nes tuojaus pabrang.

DABAR YRA LABAI PIGIOS.

Štai šifkorčių prekės:	Į Europą.	Iš Europ.
North German Lloyd Linija.		
Terp New Yorko ir Bremo:		
Reguliariški laivai plaukia 10 iki 12 dienų	$17.00	$34.00
Expresiniai laivai plaukia 6 iki 8 dienų	$25.00	$36.50
Terp Bremo ir Baltimorės:		
Laivai plaukia 12 iki 14 dienų	$17.00	$34.00
Hamburg American Linija.		
Terp New Yorko ir Hamburgo:		
Reguliariški laivai plaukia 10 iki 14 dienų	$17.00	$35.50
Expresiniai laivai plaukia 6 iki 8 dienų	$25.00	$38.00
Cunard Linija.		
Terp New Yorko, Bremo, Hamburgo, Rotterdamo, Amsterdamo ir Antverpo		
Laivai plaukia 6 iki 9 dienų	$17.00	$34.00
Terp New Yorko, Londono, Liverpoolio, Glasgowo ir terp Bostono		
Laivai plaukia 5 iki 8 dienų	$15.00	$17.00
Canadian Pacific R. R. Co. Linija.		
Terp Montreal, Bremo, Hamburgo, Rotterdamo ir Antverpo.		
Laivai plaukia 8 iki 10 dienų	$17.00	$34.00
Terp Mentreal, Liverpool, London ir Glasgow		
Laivai plaukia 6 iki 8 dienų	$15.00	$17.00

Virš parodytos prekės yra tik per vandenį. Geležinkelių prekės žemiau.

Amerikos Geležinkelis.		
Terp Chicagos ir New Yorko	$16.00	$15.00
Prusų Geležinkelis.		
Terp Tilžės ir Bremo	$5.15	$5.15
Terp Tilžės ir Hamburgo	$4.80	$4.80
Terp Tilžės ir Rotterdamo	$6.60	$6.60

Kiek kaštuoja geležinkelis terp New Yorko ir kitų miestų, klauskite mus per gromatas. Apart čia paminėtų linijų turime dar ir kitas, kurių dėl stokos vietos, negalime čia išskaityti. Norėdami kitų linijų, klauskite mus per gromatas.

Geriausiai yra pirkti šifkortes "LIETUVOS" REDAKCIJOJE, nes ji turi agenturas visų kompanijų, geriausių linijų ir visų laivų, į Europą, iš Europos ir visas šalis svieto. Čia galite gauti šifkortes kas tik kokias norite.

Nei $1 Nereikia Moketi iki Iszgydymui.

X-SPINDULIU EGZAMINAS DYKAI!

Garsus mediškas užžiurėtojas, užbaigęs vokiškus ir amerikoniškus Universitetus, su daug metų patyrimų yra autorium, išrodinėtojum ir specialistu gydyme privatiškų, nerviškų ir užsisenėjusių ligų. Tukstančiai jaunų vyrų tapo išgelbėti nuo prieslaikinio grabo, kuriems jis sugrąžino sveikatą ir tvirtumą.

Nerviškas nusilpnėjimas. Nerviškas silpnumas, peržengimas gamtos tiesų, nustojimas gyvybės, lenkimasis draugijos, sunykimas ir tt. yra tai pasekmės sulaužymo sveikatos tiesų. Tu gal esi pirmam laipsnyje bet atmink kad artiniesi greitai prie paskutinio. Nedaleisk falšyvai begėdystei ar pasididžiavimui suturėti savę nuo sugryžimo prie sveikatos. Daugel vyrų neatboja apie savo padėjimą kol jau yra per vėlu.

Limpančios ligos, kaipo kraujo užnuodyjimas visokiuose laipsniuose, užkrėtimas gerklės, nosies ir kaulų, puolimas plaukų, užakimas varpos ravelio, uždegimas puslės, sutinimas lytiškų dalių yra greitai ir nuodugniai išgydomi. Mes parengėme gydymą virš minėtų kenkimų teip, kad tu netiktai patirsi greitą palengvinimą, bet visišką išgydymą.

Atmink— Mes duodame užtikrinimą išgydymo kiekvienos ligos paimtos ant gydymo. Jeigu tu negyveni Chicagoj, tai rašyk prašydamas klausymų lakšto. Tu gali but išgydytas namie, jeigu suteiksi mums gerą aprašymą savo ligos. Gyduoles sukrauname in mažas, be jokių parašų skrynutes, teip kad nieks neatkreiptų atydos kas jose yra.

Gyduoles Dykai iki Iszgyjimui.

State Medical Dispensary,

Pietvakarinis kampas State ir Van Buren gatvių,

Inejimos per 66 Van Buren gatve, ruimas 6, Chicago, Ill.

Mes užprašome visus kenčiančius nuo užsisenėjusių ligų, nuo kurių negalėjo išsigydyti, atsišaukti į musų gydynyčią ir pamėgyti musų NAUJA BUDA, kuris yra laikomas už neklaidingą.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po pietų: nuo 6 iki 7 vakare. Nedėlioms ir šventadieniais nuo 10 tik iki 12.

RODA DYKAI!

MARJA DOWIATT

LIETUVIU DAKTARAS

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 10tos ryto.
nuo 7-tos iki 9 val. vakare.
Nedelioms tiktai nuo 8-tos iki 10-tai ryto.

Telefonas: Morgan 1382.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

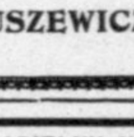

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems Draugystems iszdirba:- **Karunas, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenklelius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirba:- **Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu priderancziai atliktas ir tuom suszelpti sawo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaitiai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIA ARIELKU KRAUTUVE.

Mes apmokame ekspreso kaštus ant visų orderių virš $5.00 į rytus nuo Chicago. Į vakarus nuo Chicago. Apmokame ekspresą tik ant $10.00 arba daugiau.

Mes atsakome už visus mus tavorus. Jeigu nepatiktų, sugrąžinkite tavorą, o mes atiduosime pinigus.

Pirkite arielką iš pirmų rankų, kam reikia mokėti pelną kitiems mažiems agentams.

PATEMYKITE MUS PREKES.

Gera Rugine ar Kornine Arielka	$1.50 už galiona.		
5 metu „ „ „ „	$2.00 „ „		
6 „ „ „ „ „	$2.50 „ „		
8 „ „ „ „ „	$3.00 „ „		
Torkoly nuo	$2.25 ir virš.	Slivovicz nuo	$2.25 ir virš.
Brande „	$2.00 „ „	Rum (arak) „	$2.00 „ „
Kummel „	$1.50 „ „	Blackb'ry „	$1.50 „ „
Port Wine „	$1.50 „ „	Sherry „	$1.50 „ „

Pamėgykite pirkti nuo mus, matysite kad mes duosime jumi geresnį tavorą už tuos pinigus negu kiti. Atsiųskite su orderiu pinigus registruotame laiške arba "money order" Klauskite privatiškos kortos prekių. Jeigu atsiųsite 10 pravardžių su adresais, mes prisiųsime 1 bonką čysto namų darbo Blackberry vyno dykai su pirmu apsteliavimu.

MORRIS FORST & CO., Cor. 2nd Ave. & Smithfield St., PITTSBURG, PA.

Per Dvideszimts Metu

Aš gydžiau visokias chroniškas ligas su didžiausia pasekme. Priežastis mano pasisekimo yra ta, kad aš negydau kitokių ir KAD MANO VAISTAI YRA IŠBANDYTI IR TAPO IŠRASTI GERIAUSIAIS Aš pažįstu ligas kurias aš gydau, teip, kaip kudikis pažįsta savo abėcėlę.

Daugelis metų datyrimo ir pasekmingo gydymo padarė mane užsitikimu siulyti tau, **kuris sergi, tą pačią gerą išeigą, kurią apturėjo tukstančiai kitų.** Datyrimas yra geriausias mokintojas. Mano gydyme ligonių nėra jokio spėjimo, bandymo ar nenusisekimo. Aš žinau, ką aš galiu padaryti gydyme ligos ir aš padariau kaip reikia.

ASZ ISZGYDAU KUR KITI NEGALI.

Biaurus, ir teip vadinami beviltiniai ir neišgydomi atsitikimai pateko man vienval, ir man linksma yra pasakyti, jog aš pagelbėjau daugeliui tų, kurie neturėjo vilties išgyti, kurie buvo išbandę visokius daktarus be pasisekimo. Mano gyduolės yra surinktos iš geriausių vaistų ir po mano ištyrimui padėjimo, gyduolės siunčiamos kožnam ligoniui, yra sudaromos po mano paties priežiura.

Šimtai padėkavonių ateina pas manę nuo dėkingų gydytinių, kurie tapo išgydyti. Aš galiu tą patį padaryti dėl tavęs, ką esu padaręs dėl kitų. Jeigu tu apleisi šitą progą pasigydymo, tai kaltė yra tavo ir pralaimė bus tavo. Ant galo tu vienog ateisi pas mane.

Rašyk pas mane su pilniausiu užsitikėjimu, o apturėsi mano rodą ir mano gyduoles be gaišties. Perskaityk sekančias padėkavones. Parašyk pas gydytinius, jegu nori išgirst tiesą.

Jerome, Ariz.

Brangus Profesoriau Collins:— Kam aš niekad netikėjau, tas dabar yra tikra tiesa. Jus išgydėte mane nuo mano chroniškų ir pavojingų ligų pilnai ir aš nesugiebiu ganėtinai išreikšti mano širdingą padėkavonę ir nusistebėjimą iš jusų gydymo. Kiekvienas čion žino, kuomi aš buvau prieš mano gydymąsi pas jus ir po trijų mėnesių gydymosi, aš netik išsigydžiau savo ligą, bet dar jaučiuosi geriau ir smagiau, negu aš jaučiausi prieš apsirgimą.

Tamista esi prakilnum žmogum ir nelmi nuo žmonių pinigų, kaip daugelis kitų, bet išgydai juos į trumpiausį laiką be didelių kaštų. Kožnas sergantis vyras ar moteris negali padaryti geriaus, kaip priimti jusų pagelbą ir jie bus išgydytais greitai ir tikrai.

Su guodone,
Emery Jorsa.

Palmerton, Pa.

Mano Brangus Profesoriau Collins:— Labai man linksma pranešti jums, kad po trumpam jusų gydymui aš jaučiuosi labai gerai. Aš jaučiuosi, lyg kad bučiau gimes iš naujo. Jusų puikios gyduolės išgydė mano skausmą krutinėje ir strėnose, kurie skausmai kankino manę per daugelį metų. Mano trumpas kvėpavimas išnyko teipgi ir aš dabar neturiu sunkenybės kvėpuoti. Mano valgumas sugrįžo vėl ir mano sveikata yra tokia, kokios aš nėsu turėjęs.

Dėkavodamas jums labai gražiai už jusų malonų ir gerą gydymą, aš rekomenduoju jus sanžiniškai visiems savo tėvynainiams.

Su guodone,
Vincentas Gregar.

Mingo Junction, Ohio.

Brangus D-re Collins:— Septynios sanvaitės atgal nieks negalėjo sakyti, kad aš gyvensiu. Mano pilvinis nesveikis ir skausmai strėnose kuone užsmaugė mane. Aš vėmiau po kožnam valgiui su tokiu tąsymu, kad kožnas matantis manę, turėjo dėl manęs didžiausią pasigailėjimą. Aš mėginau daktarus ant daktarų, išleidau šimtus dolerių ant visokių vaistų, bet aš negalėjau rasti pagelbos niekur. Vienas iš mano draugų nurodė man Tamistą. Aš parašiau pas jus, aprašydamas savo padėjimą ir dabar, į septynias trumpas sanvaites, nematydamas nė jusų, likausi išgydytu. Tas yra daugiau, negu aš tikėjausi. Tas yra pastebėtina, Brangus Dre ir aš niekuomet nepamiršiu jusų malonumo ir rekomenduosiu jus visur kožnam, kurį tik pažįstu.

Su guodone, Jonas Jurecsko.

E. C. Collins, President, N.Y. Medical Institute, 140 W. 34-th St. New York, N.Y.

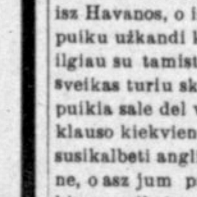

Raulai kur tu begi?' Nugi pas Petra Szleki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi puiku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska oczisczena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ilgiau su tamista kalbeti negaliu. Lik sveikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir paklauso kiekvieno, o ypacz už tlumoczriu susikalbeti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum patarnausiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,
3321 Auburn av., Chicago, Ill.
(Tarpe 33-ios ul. ir 33-io Pl.)
Telephonas Yards 6012.

F. P Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.

Chamber of Commerce Bldg. Room 709
S. E. Corner LaSalle & Washington sts
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj Weda prowas kaip ciwiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 3112 S. Halsted arti 31 mos. arti 31-mos ul. Tel. Yards 6046

Dykai!

Gražu didelį ir labai gera kalendoriu verta 25c. **gausi dykai,** jei užsiraszysi laikraszti „Lietuva" ir užmokesi $2.00 už viso meto prenumerata isz virszaus. „Lietuva" yra didžiausias ir geriausias laikrasztis visoje Amerikoje. Joje rasi daugiausiai svarbiu žiniu ir naujienu.

Atsiusk $2.00 su savo aiszkiu adresu o gausi „Lietuva" kas subata per visa meta ir puiku kalendoriu dovanai.

Pinigus siusk ant vardo „Lietuvos" iszleistojo, adresuodamas teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St. Station 60. Chicago, Il.

Dr. O. C. Heine

DENTISTAS.

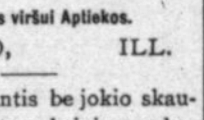

OFFISAS:
Kerte 31-mos ir So. Halsted ulyczių.
Gyvenimas viršui Aptiekos.
CHICAGO, ILL.

Traukia dantis be jokio skaudėjimo, instato auksinius, ar kokius kas nori. Darbą savo gvarantuoja.

Dykai auksinis Laikrodelis!

Mes duodame szita naujausios mados Amerikoniszkais viduriais Laikrodeli, gerai laika rodanti, visai dykai tam, kurs parduos 24 artikuliukus musu bižuterijos po 10c. kožna. Luksztai jo iszrodo kaip laikrodžio gvarantuoto ant 25 metu. Raszyk tuojaus, o mes tuojaus prisiusime bižuterija ant pardavinejimo. Kada iszparduosi prisiusk mumis **$2.40** ir gausi szi laikrodeli su lenciugeliu dykai. **Crown Supply House,** Dep't 23, 163 Randolph st. Chicago, Ill

Gauk sziuos grazius daiktus dykai.

Vaikinams, merginoms ir kiekvienam pris.u sime Dykai, apmokesime paczta ir pavierysim 24 artikuliukus bižuterijos, kuriuos Kiekviens Pamates Pirks Pardaves juos po 10c. kožna prisiusi mumis $2.40, o mes gave pinigus tuojaus pasiunsime tau už tavo darba Dykai viena isz augszcziau parodytu artikulu: (1) Gražu Hamilton 22 kalibru Karabina, (2) gražu auksinta amerikoniszkais viduriais Laikrodeli, iszrodanti lyg auksinis gvarantuotas an 25 metu, (3) gražia, pilno didumo Mandolina (4) gražia 2 pedu augszta Liampa, (5) didele Armonima (6) auksinta Laikrodeli, (7) baksuka su ½ tuzino sidabriniu Peiliu ir Videlciu. (8) pilna toiletini Boxeli, (9) grino aukso Žieda, (10) importuota geriausio plieno Britva, (11) gražu Peili, (12) gražu 12 coliu ilgu auksinta moteriszka ant kaklo Lenciugeli su kompaseliu. (13) gražu auksinta Kryželi, (14) gražia sterling sidabro Bransoleta. Szie tavorai yra augszcziausios vertes ir duos Tamistai nora dirbti del savo uždarbio ir dėl musu namo. kuris yra sziame biznyje jau 15 m.

Atlas Jewelery Co., Dept. 31,
Metropolitan Block, CHICAGO.

[Laboratory 313 Bedford Ave.]
Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

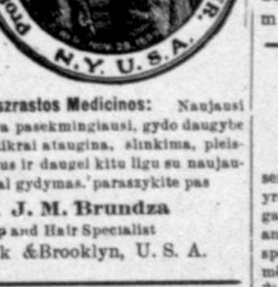

Naujausiai Iszrastos Medicinos: Naujausi musu vaistai yra pasekmingiausi, gydo daugybe ligu. Plaukus tikrai ataugina, slinkima, pleiskanas, papuczkus ir daugel kitu ligu su naujausiu budu Radikal gydymas. parasżykite pas

Drs. J. M. Brundza
Scalp and Hair Specialist
New York & Brooklyn, U. S. A.

Reikalaujame vyru ir moteru

Kenczianczių kokia nors nesveikata ar gyvenime nepasisekima, kad prisiustu mumis savo varda ir adresa, o mes prisiusime buda (spasaba), su kuriais visus skausmus, ligas ir nelaimes praszalinsite. **Nesiuskite pinigu,** tiktai savo varda ir adresa. Pasakykite ir savo draugams apie szi apgarsinima, o tuom padarysite jiems didele geradejyste. Raszykite tuojaus ant adreso:

Tatra Medical Institute,

747 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

Dykai! Dykai!

Gaus kiekvienas Daktarišką knygutę apie ligas vyrų, moterų ir vaikų kas prisiuns savo adresą ant adreso:

L—VA, P. O. Box 268,
MADISON SQ. N. Y.

Lietuwiszkai-Ruska Aptieka.

257 Hanover st. 257
Boston, Mass.

Turime pilnai aptiekoriszku tavoru kaip krajevu teip ir užrubežiniu. Aptiekoje visados randasi **daktaras,** kurs duoda roda visokiose ligose be jokiu mokesties.

Visi Silpni Vyrai,

te skaito šį pasiulymą.

Turim labai akyvą receptą garsaus Daktaro iš seno krajaus, ir žinau iš patyrimo jog gydyklos yra geriausios dėl nusilpnėjusio vyrų. Vaistai pagal tą receptą išgydė manę nuo jaunystės klaidų, ant kc aš praleidau šimtus dolarių ant daktarų specialistų, špitolių, diržų ir tt. be jokios pasekmės; išgydė daugybę ir kitų, teip pat kentėjusių. Žinodamas kaip sunku yra gauti gerus vaistus, aš pagelbėsių kiekvienam reikalaujančiam vaistų, prisiųsdamas pilną recepto kopiją su aprašymu, gromatoje dykai. Recepte užrašytos stiprios, bet ne vodingos gyduolės, kurias gali gauti kiekvienoj aptiekoj ir išsigydyti namieje niekam nežinant. Tas vaistas sustabdo visas nenaturališkas sėklos tekėjimus, išgydo nusilpnėjimą, gyslų ištinimą, silpną atmintį ir tt. ir nepalieką jokių ženklų nuo jaunystos išdykumo. Išvalo visą sistemą, kraujas gauna nauja tekėjimą per visą kuną, sustiprina smegenis ir nervas ir gauna patraukimą prie linksmumo ir drangijos. Senus žmones padaro tvirtais ir jaučiantesi jaunesniais. Išgydo greitai, ant visada ir padaro žmogų tinkančiu prie darbo, biznio, paslinksminimo ir apsivedimo.

Nemislykite jog aš esu vienu iš tų, ką prisiunčia dykai receptus, diržus ir medicinas kaipo pagundymą, kad išvilioti iš žmonių pinigus už niekam nevertus arba pavojingus vaistus siunčiant C.O.D. ne kuomet ne orderiuotus. Toki siurbėlės išplėšę žmogui paskutinį dolerį, išjuokia jo kentėjimus ir paduoda adresą kitiems, tokiem pat apgavikams. Jeigu kuomet buvote tokių apgauti; nebijokit man rašyti, aš neturiu jokio mierio išvilioti nuo jusų pinigus arba parduoti jumis netinkančius vaistus ir jeigu rasite manę neteisingu, galėsite apgarsyti šitame laikraštyje. Rašykite šiądien ir gaukite recepto kopiją ir reikalingą informaciją dykai per laišką. Teip pat parašysiu kaip aš galiu tą viską padaryti be didelių išdavimų iš savo pusės. Adresuokite:

C. Bentson, P.H. Box 655, Chicago, Ill.